

**Informacje z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego we Wschowie
według stanu na dzień 31.12.2020 roku**

INFORMACJE OGÓLNE

Bank Spółdzielczy we Wschowie z siedzibą we Wschowie, ul. Daszyńskiego 19, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2020 roku.

Na dzień 31.12.2020r. struktura organizacyjna przedstawiała się następująco:

- Centrala,
- 18 Oddziałów, z tego: 5 Oddziałów wiodących i 13 Oddziałów podporządkowanych,
- 3 Punkty kasowe

Oddział Wiodący	Oddział Podporządkowany
I O/Wschowa	O/Sława, O/Szlichtyngowa, O/Leszno
O/Rawicz	O/Miejska Górka, O/Góra
O/Przemęt	O/Wijewo
O/Lubin	O/Chocianów, O/Rudna , O/Ścinawa, O/Prochowice
O/Głogów	O/Grębocice, O/Zielona Góra, O/Polkowice

Oddziałami wiodącymi kierowali Dyrektorzy, a Oddziałami podporządkowanymi – Kierownicy Oddziałów.

Na koniec 2020r. Bank posiadał Punkty Kasowe w następujących miejscowościach: Wschowa, Niechlów, Kotla.

ZASADY I ORGANIZACJA ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RYZYKAMI

Zasady zarządzania

Zgodnie ze Statutem Banku członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza Banku w głosowaniu tajnym.

Zarząd składa się z Prezesa Zarządu i dwóch Wiceprezesów.

Powołanie Prezesa następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego w trybie przewidzianym w ustawie Prawo bankowe. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje Rada Nadzorcza.

Powołanie pozostałych członków Zarządu następuje na wniosek Prezesa Zarządu.

Kandydaci na członków Zarządu podlegają ocenie odpowiedniości.

Ocena kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu (ocena indywidualna) oraz Zarządu Banku (ocena kolegiarna) dokonywana jest przez Radę Nadzorczą Banku, w oparciu o „Procedurę oceny odpowiedniości członków Zarządu, Zarządu, kandydatów na członków Zarządu oraz osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym we Wschowie”.

Dokonując oceny Rada uwzględnia takie kryteria jak:

- wiedza, umiejętności i doświadczenie,
- reputacja, uczciwość i etyczność,
- niezależność osądu,
- zdolność poświęcania wystarczającej ilości czasu na wykonywanie swoich obowiązków,
- zbiorowa odpowiedniość Zarządu.

W 2020r. skład Zarządu Banku nie uległ zmianie.

Nadzór nad działalnością Banku we wszystkich obszarach jego działalności, zgodnie z uprawnieniami i obowiązkami określonymi w Statucie Banku, ustawach i regulacjach nadzorczych sprawowała Rada Nadzorcza.

W 2020r. skład Rady Nadzorczej Banku nie uległ zmianie.

Powołany w dniu 14.05.2018 r. przez Radę Nadzorczą 3 – osobowy Komitet Audytu na 6 posiedzeniach monitorował proces sprawozdawczości finansowej, kontrolował i dokonywał oceny

niezależności biegłego rewidenta, monitorował skuteczność systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem.

Komitet Audytu rekomendował Radzie Nadzorczej wybór firmy audytorskiej do odbioru bilansu Banku za rok 2020.

Wszyscy członkowie Komitetu Audytu spełnili ustawowy wymóg niezależności. Zasady funkcjonowania tego Komitetu określono w uchwalonym przez Radę „Regulaminie działania Komitetu Audytu w Banku Spółdzielczym we Wschowie”.

W 2020 r. odbyło się 6 posiedzeń Komitetu, podczas których analizowano sprawy przedkładane na posiedzenia Rady, dotyczące w szczególności zagadnień z obszaru ryzyk bankowych, finansów, zapewnienia zgodności oraz systemu kontroli wewnętrznej. Wydawane przez Komitet Audytu rekomendacje były przedkładane Radzie Nadzorczej.

Kwalifikacje członków Zarządu oraz Zarządu jako organu kolegiального za rok 2020 zostały pozytywnie ocenione przez Radę Nadzorczą w 2021r.

Zarówno Członkowie Zarządu jak i Rady Nadzorczej Banku spełniali wymogi określone w art. 22aa Prawa bankowego, tj. posiadali wiedzę, umiejętności oraz doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, dające rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

W celu zapewnienia zróżnicowania kandydatów na stanowiska w organach zarządzających, jak również celem zapewnienia równego traktowania i możliwości dla personelu różnej płaci w Banku wdrożono politykę zróżnicowania. Polityka ta ma na celu dotarcie do szerokiego zakresu właściwości i kompetencji w toku rekrutacji, tak by pozyskać różne punkty widzenia i doświadczenia oraz umożliwić wydawanie niezależnych opinii i rozsądnych decyzji w ramach organu zarządzającego.

Założono, że stosowanymi przez Bank kryteriami zróżnicowania będą: wykształcenie, doświadczenie zawodowe, płeć, wiek oraz pełno i niepełnosprawność.

Bank będzie dążył do stworzenia przyjaznego dla wszystkich, niedyskryminującego i dostępnego miejsca pracy lub wykonywania funkcji, w którym bez względu na zróżnicowanie pracowników każdy będzie szanowany i traktowany na równi z pozostałymi.

Organizacja zarządzania

Bank Spółdzielczy we Wschowie wprowadził system zarządzania ryzykiem regulujący podział zadań i odpowiedzialności poszczególnych organów, jednostek organizacyjnych Banku i pracowników w ramach tego systemu, obejmujący identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wdrożył proces szacowania kapitału wewnętrznego zapewniający jego adekwatność do profilu ryzyka Banku. Sposób zarządzania ryzykiem opisuje „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym we Wschowie”, stanowiąca podstawę do opracowania procedur zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka uznanymi za istotne.

Do istotnych Bank zalicza ryzyka: kredytowe, kapitałowe, koncentracji zaangażowań, walutowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, płynności, braku zgodności, biznesowe i utraty reputacji.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w przyjętych przez Zarząd Banku procedurach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zgodnie z przyjętym Regulaminem organizacyjnym Banku.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:

- a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych (zwane dalej „zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w lit. a)”);
  - b) działalność komórki do spraw zgodności;
- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach:

- 1) poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Wydział Operacji Międzybankowych;
  - b) Wydział Analiz Kredytowych;
  - c) Wydział Informatyki;
  - d) Oddziały Banku wraz z podległymi im Punktami Kasowymi;
  - e) Wydział Produktów Bankowych;
  - f) Wydział Systemów Bankowych;
- 2) poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości;
  - b) Wydział Kontroli Wewnętrznej;
  - c) Inspektor Ochrony Danych;
  - d) Główny Księgowy;
  - e) Koordynator ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
  - f) Wydział Monitoringu Ekspozycji Kredytowych;
  - g) Stanowisko ds. Zgodności.

Pracownicy/komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie wykonują zadania związane z identyfikacją, pomiarem lub szacowaniem, kontrolą, monitorowaniem oraz sprawozdawaniem każdego istotnego ryzyka.

Podział zadań w procesie zarządzania ryzykiem:

1. Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym:
  - 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
  - 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem i strategię zarządzania ryzykiem oraz nadzoruje ich przestrzeganie;
  - 3) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
  - 4) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
  - 5) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
  - 6) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków na wszystkich poziomach;
  - 7) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
  - 8) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.

- 9) udziela zgody na udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia podmiotom, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe oraz art. 46 §1 pkt 8 ustawy Prawo spółdzielcze.
2. Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:
  - 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
  - 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
  - 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
  - 4) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniając niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
  - 5) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
  - 6) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
  - 7) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
  - 8) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
  - 9) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.
3. Do zadań Komisji do spraw tworzenia rezerw celowych w procesie zarządzania ryzykiem należy ocena poprawności tworzenia rezerw celowych i proponowanie zmian wysokości rezerw.
4. Do zadań Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (ZAP) w procesie zarządzania ryzykiem należy ocenianie funkcjonowania dotychczasowych i nowych inwestycji kapitałowych Banku, kreowanie polityki zarządzania aktywami i pasywami, wyznaczanie planów i kontrola ich wykonania, a także koordynowanie zarządzania ryzykami bankowymi; Komitet ZAP w 2021r. zebrał się 4 razy.
5. Do zadań Komitetu Kredytowego w procesie zarządzania ryzykiem należy opiniowanie wniosków kredytowych oraz przedstawianie propozycji decyzji kredytowych osobom lub organom podejmującym decyzję kredytową w ramach posiadanych kompetencji; Komitet Kredytowy w 2020r. obradował 91 razy.
6. Do zadań Komitetu ds. IT i bezpieczeństwa Banku w procesie zarządzania ryzykiem należy pełnienie funkcji koordynująco-opiniodawczej w zakresie kształtowania polityki bezpieczeństwa informacji Banku, zarządzania ryzykiem IT, rozwoju systemów teleinformatycznych oraz polityki w zakresie zachowania ciągłości działania; Komitet IT w 2021r. zebrał się 5 razy.
7. Do szczególnych zadań Wydziału Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości w zakresie procesu zarządzania ryzykiem w Banku należy:
  - 1) przegląd i opracowywanie procedur oceny procesu zarządzania ryzykiem w Banku, w tym weryfikacja definicji ryzyk uwzględnianych w procesie zarządzania ryzykiem oraz określanie ich istotności,
  - 2) wyliczanie regulacyjnego wymogu kapitałowego,
  - 3) szacowanie kapitału wewnętrznego i przygotowywanie raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej,
  - 4) monitorowanie i sporządzanie analiz narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka zgodnie z przyjętymi procedurami oraz usprawnianie procesu zarządzania ryzykami istotnymi i nieistotnymi,
  - 5) na podstawie szczegółowych analiz, proponowanie do przyjęcia przez Zarząd Banku limitów operacyjnych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

8. Do zadań Wydziału Produktów Bankowych w zakresie procesu zarządzania ryzykiem należy:
  - 1) tworzenie zaplecza logistycznego do działalności depozytowo-rozliczeniowej i kredytowej poprzez nadzorowanie produktów bankowych znajdujących się w ofercie Banku, przygotowanie i wprowadzenie nowych produktów, tworzenie regulacji wewnętrznych oraz współuczestniczenie w zarządzaniu ryzykami związanymi z działalnością komórki,
  - 2) minimalizowanie ryzyka operacyjnego i ryzyka utraty reputacji poprzez wsparcie komórek organizacyjnych Banku w działaniach sprzedażowych.
9. Do zadań Wydziału Systemów Bankowych w zakresie procesu zarządzania ryzykiem należy zapewnienie bezpieczeństwa administrowanych systemów bankowych oraz minimalizowanie ryzyka operacyjnego związane z tymi systemami.
10. Do zadań Wydziału Kontroli Wewnętrznej w zakresie procesu zarządzania ryzykiem należy:
  - 1) przeprowadzanie kontroli wewnętrznej w zakresie ponoszonych ryzyk zgodnie z przyjętymi procedurami,
  - 2) ocena prawidłowości funkcjonowania procesu zarządzania ryzykami w Banku,
  - 3) pomiar i monitorowanie ryzyka utraty reputacji przez Bank.
11. Do zadań Wydziału Informatyki w zakresie procesu zarządzania ryzykiem należy zarządzanie bezpieczeństwem systemów informatycznych i komunikacyjnych Banku.
12. Do zadań Wydziału Kadr w zakresie procesu zarządzania ryzykiem należy realizacja celów zawartych w Polityce Kadrowej Banku.
13. Do zadań Wydziału Marketingu w zakresie procesu zarządzania ryzykiem należy budowanie pozytywnego wizerunku Banku oraz realizacja celów sprzedażowych przy udziale działań marketingowych uwzględniających profil ryzyka zatwierdzony przez Zarząd BS w procedurach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
14. Do zadań Wydziału Analiz Kredytowych w procesie zarządzania ryzykiem należy dokonywanie oceny ryzyka poszczególnych ekspozycji kredytowych i rekomendowanie ich udzielenia bądź nie udzielenia, udzielanie kredytów zgodnie z posiadanymi uprawnieniami.
15. Do zadań Wydziału Monitoringu Ekspozycji Kredytowych należy dokonywanie przeglądu klasyfikacyjnego portfela kredytowego, a także udział w procesie zarządzania ryzykiem.
16. Do zadań Wydziału Operacji i Rozliczeń Międzybankowych w zakresie procesu zarządzania ryzykiem należy działalność operacyjna uwzględniająca przestrzeganie dopuszczalnych poziomów ryzyka płynności, stopy procentowej, walutowego oraz aktualnych zaleceń Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami.
17. Do zadań Wewnętrznej Służby Ochrony w zakresie zarządzania ryzykiem należy zapewnienie warunków ciągłego i niezakłóconego działania Banku poprzez zapewnienie bezpieczeństwa osób i mienia.
18. Do zadań Koordynatora ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu w zakresie procesu zarządzania ryzykiem należy zapewnienie prawidłowości działania systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.
19. Do zadań Stanowiska ds. Zgodności w zakresie zarządzania ryzykiem należy podejmowanie działań mających na celu zapewnienie zgodności działania Banku z prawem oraz przyjętymi standardami postępowania, a w szczególności identyfikacja, pomiar i ocena ryzyka braku zgodności związanego z działalnością Banku,

W ramach procesu zarządzania ryzykiem kierownicy komórek organizacyjnych Banku sprawują kontrolę w zakresie występujących ryzyk oraz oceniają ich poziom, zgodnie z przyjętymi procedurami wewnętrznymi.

RYZIKO KREDYTOWE

Nadrzędnym celem zarządzania ryzykami w Banku, w tym ryzykiem kredytowym, jest zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonych środków. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank potencjalnych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ma na celu ograniczenie możliwości wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy i realizowane jest poprzez zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza: ryzykiem kredytowym (w tym ryzykiem ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych), ryzykiem koncentracji, ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój portfela kredytowego;
- 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 9%;
- 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 33%;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku;

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 5,5% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 3) rozwój portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie do wysokości nieprzekraczającej 490% kapitału uznanego Banku;

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych (po wyłączeniu BS Kredyt) na poziomie nie wyższym od 10% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 3) rozwój portfela kredytów detalicznych do wysokości nie przekraczającej 60% kapitału uznanego Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza, która m.in. udziela zgody na udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia podmiotom, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe oraz art. 46 §1 pkt 8 ustawy Prawo spółdzielcze.
2. Zarząd Banku, który m.in. podejmuje decyzje kredytowe;

3. Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego, któremu podlegają: Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości oraz Wydział Monitoringu Ekspozycji Kredytowych.
4. Wiceprezes Zarządu zarządzający Pionem Handlowym w zakresie nadzoru nad działalnością handlową (sprzedażą kredytów), któremu podlegają: Wydział Produktów Bankowych, Wydział Systemów Bankowych, Wydział Marketingu, Dyrektor Sieci Sprzedaży oraz Oddziały Banku.
5. Wiceprezes Zarządu zarządzający Pionem Finansowym w zakresie nadzoru nad analizami kredytowymi i windykacją, któremu podlega: Wydział Analiz Kredytowych i Wydział Wierzytelności Trudnych.
6. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ZAP) pełniący funkcję opiniodawczą.
7. Komitet Kredytowy w zakresie opiniowania wniosków kredytowych oraz udzielania kredytów w ramach posiadanych kompetencji określonych w stosownych aktach wewnętrznych.
8. Komisja do spraw tworzenia rezerw celowych – w szczególności składa Zarządowi Banku wnioski dotyczące utworzenia lub rozwiązania rezerw celowych.
9. Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości wykonuje m.in. zadania związane pomiarem i sprawozdawaniem ryzyka kredytowego.
10. Inne komórki organizacyjne Centrali Banku i Oddziały poprzez realizację celów opisanych w Strategii zarządzania ryzykiem i zgodnie z zakresem odpowiedzialności zawartym w Regulaminie organizacyjnym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego. Zarządzanie ryzykiem kredytowym portfela kredytowego Banku obejmuje działania polegające na dywersyfikacji ryzyka i kształtowaniu bezpiecznej struktury portfela, badaniu jakości portfela, przeprowadzaniu testów warunków skrajnych portfela kredytowego.

Działania w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane są za pomocą:

1. dywersyfikacji oraz monitorowania i raportowania ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji, związanej ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku:

- wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, Struktura zaangażowania kredytowego w duże ekspozycje kredytowe w rozbiciu na poszczególne kategorie ryzyka z wyszczególnieniem korekty wartości i rezerw celowych na dzień 31.12.2020r.:

Wyszczególnienie	Normalna	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwa	Stracona	Razem	Korekta wartości	Rezerwy
Ekspozycje powyżej 10% kapitału uznanego Banku	72 239 032,09	0,00	0,00	0,00	0,00	72 239 032,09	461 606,36	0,00

- w ten sam region gospodarczy (województwa), Struktura zaangażowania kredytowego (wartość bilansowa brutto plus zobowiązania pozabilansowe) według regionu gospodarczego (województwa) w rozbiciu na poszczególne kategorie ryzyka z wyszczególnieniem korekty wartości, rezerw celowych oraz ekspozycji przeterminowanych (netto) na dzień 31.12.2020r.:

Wyszczególnienie	Normalna	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwa	Stracona	Razem	Korekta wartości	Rezerwy Odpisy	Ekspozycje przeterminowane netto
Dolnośląskie	299 052 309,15	2 609 023,18	3 360 713,77	780 608,94	15 143 346,90	320 946 001,94	2 969 127,62	10 214 112,76	13 539 969,17
Lubuskie	155 583 288,58	2 150 761,66	820 721,74	3 408 323,84	5 351 683,37	167 314 779,19	1 512 058,89	4 181 617,89	4 910 122,97
Wielkopolskie	390 756 421,87	2 841 959,40	837 589,90	486 241,83	6 169 867,45	401 092 080,45	3 751 525,36	4 797 462,58	4 777 880,16
Pozostałe	11 347 760,53	1 599 169,85	0,00	0,00	478 861,03	13 425 791,41	172 435,11	478 861,03	17 683,14
Razem	856 739 780,13	9 200 914,09	5 019 025,41	4 675 174,61	27 143 758,75	902 778 652,99	8 405 146,98	19 672 054,26	23 245 655,44

- w ten sam sektor gospodarczy (branże),

Struktura zaangażowania kredytowego (wartość bilansowa brutto plus zobowiązania pozabilansowe) według branż (podział wg klasyfikacji PKD 2007) w rozbiciu na poszczególne kategorie ryzyka z wyszczególnieniem korekty wartości, rezerw celowych oraz ekspozycji przeterminowanych (netto) na dzień 31.12.2020r.:

Wyszczególnienie	Normalna	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwa	Stracona	Razem	Korekta wartości	Rezerwy Odpisy	Ekspozycje przeterminowane
A. Rolnictwo	217 268 992,68	1 614 432,05	855 335,77	3 628 986,86	4 891 842,36	228 259 589,72	2 486 871,25	4 156 148,80	3 063 030,49
B. Górnictwo i wydobywanie	3 459 125,61	0,00	0,00	0,00	0,00	3 459 125,61	18 091,04	0,00	0,00
C. Przetwórstwo przemysłowe	50 818 164,14	1 424 701,52	300 000,00	242 818,14	9 525 358,71	62 311 042,51	272 670,54	4 842 628,33	5 307 144,89
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1 664 051,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 664 051,00	0,00	0,00	0,00
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	13 956 863,57	0,00	0,00	0,00	21 850,71	13 978 714,28	135 827,55	21 844,88	1 911,83
F. Budownictwo	70 740 380,69	2 843 954,46	0,00	0,00	1 774 495,49	75 358 830,64	621 947,49	1 687 489,22	188 667,59
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	65 625 695,88	321 803,01	1 124 562,88	433 672,02	1 419 249,07	68 924 982,86	354 938,74	1 243 623,98	4 124 111,18
H. Transport i gospodarka magazynowa	17 701 068,82	228 059,88	100 204,70	10 373,08	1 982 782,34	20 022 488,82	60 543,29	971 243,78	1 279 832,51
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	24 910 946,19	16 900,32	0,00	0,00	12 509,29	24 940 355,80	223 204,35	12 509,29	0,00
J. Informacja i komunikacja	629 385,38	0,00	0,00	0,00	160 248,46	789 633,84	9 474,56	160 248,46	0,00
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11 700 805,97	0,00	0,00	0,00	19 338,24	11 720 144,21	31 352,99	37 268,53	358,00
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	109 552 052,67	1 486 880,18	0,00	0,00	0,00	111 038 932,85	901 175,59	0,00	5 249 567,30
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8 714 041,25	0,00	54 728,56	210 393,88	109 042,55	9 088 206,24	82 213,21	86 277,64	243 905,44
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6 374 902,33	0,00	0,00	0,00	21 910,98	6 396 813,31	77 744,03	19 355,98	2 555,00
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	34 245 025,65	0,00	0,00	0,00	69 380,02	34 314 405,67	2 772,51	0,00	69 380,02
P. Edukacja	1 046 701,19	0,00	0,00	0,00	0,00	1 046 701,19	12 965,11	0,00	0,00
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11 426 998,30	0,00	2 156 034,72	0,00	2 060 854,20	15 643 887,22	96 647,62	2 060 854,20	0,00
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 642 796,05	0,00	0,00	0,00	0,00	1 642 796,05	5 363,30	27 571,34	0,00
S. Pozostała działalność usługowa	2 362 594,58	0,00	0,00	0,00	27 571,34	2 390 165,92	25 801,76	0,00	0,00
Razem	653 840 591,95	7 936 731,42	4 590 866,63	4 526 243,98	22 096 433,76	692 990 867,74	5 419 604,93	15 327 064,43	19 530 464,25

- wobec tego samego produktu lub grupy produktów,
Struktura zaangażowania kredytowego (wartość bilansowa brutto plus zobowiązania pozabilansowe) w ten sam rodzaj produktu lub grupę produktów w rozbiciu na poszczególne kategorie ryzyka z wyszczególnieniem korekty wartości, rezerw celowych oraz ekspozycji przeterminowanych (netto) na dzień 31.12.2020r.:

Wyszczególnienie	Normalna	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwa	Stracona	Razem	Korekta wartości	Rezerwy Odpisy	Ekspozycje przeterminowane netto
Finansujące deficyt budżetowy	14 347 338,33	0,00	0,00	0,00	0,00	14 347 338,33	0,00	0,00	0,00
Gwarancje	1 246 138,23	58 124,37	0,00	0,00	0,00	1 304 262,60	0,00	0,00	0,00
Inwestycyjne	354 148 898,72	3 662 975,98	3 157 568,42	3 265 822,80	6 940 794,90	371 176 060,82	3 713 447,56	5 409 472,65	8 206 533,97
Karty kredytowe	3 545 031,04	0,00	0,00	0,00	103 023,61	3 648 054,65	0,00	102 477,86	219 404,58
Kredyt w rachunku bieżącym	97 653 346,89	208 267,62	854 871,57	209 184,72	6 047 474,70	104 973 145,50	0,00	2 069 157,53	7 275 529,48
Kredyty mieszkaniowe	163 977 478,61	1 095 810,82	428 158,78	85 921,76	2 088 013,91	167 675 383,88	1 657 988,60	1 676 564,55	1 209 098,30
Kredyty na cele konsumpcyjne	32 421 707,29	0,00	0,00	0,00	1 613 240,11	34 034 947,40	1 211 118,54	1 613 222,11	1 799 598,45
Limity w ROR	2 328 637,84	0,00	0,00	0,00	199 730,64	2 528 368,48	0,00	199 754,60	9 461,02
Obrotowe	152 312 764,79	4 007 363,45	578 426,64	652 614,33	8 994 972,94	166 546 142,15	1 394 357,33	7 805 678,03	2 804 729,68
Pozostałe	747 108,38	0,00	0,00	0,00	747 823,28	1 494 931,66	4 894,43	744 231,22	121 280,76
Pożyczki hipoteczne	32 250 563,30	168 371,85	0,00	461 631,00	408 684,66	33 289 250,81	423 340,52	51 495,71	1 600 019,20
Skupione wierzytelności	1 760 766,71	0,00	0,00	0,00	0,00	1 760 766,71	0,00	0,00	0,00
Razem	856 739 780,13	9 200 914,09	5 019 025,41	4 675 174,61	27 143 758,75	902 778 652,99	8 405 146,98	19 672 054,26	23 245 655,44

- w ten sam rodzaj zabezpieczenia;
Struktura zaangażowania kredytowego (wartość bilansowa brutto plus zobowiązania pozabilansowe) w ten sam rodzaj zabezpieczenia w rozbiciu na poszczególne kategorie ryzyka na dzień 31.12.2020r.:

Wyszczególnienie	Normalna	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwa	Stracona	Razem
Poręczenia (w tym wekslowe)	115 025 884,62	2 581 580,91	600 263,12	113 680,75	4 861 310,75	123 182 720,15
Zastaw rejestrowy	19 102 090,87	63 422,31	0,00	50,00	766 245,03	19 931 808,21
Przewłaszczenie	6 366 067,22	220 447,39	0,00	0,00	653 957,61	7 240 472,22
Kaucja	553 634,55	0,00	0,00	0,00	0,00	553 634,55
Blokada środków na rachunku bankowym	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cesja wierzytelności	3 354 635,69	0,00	0,00	0,00	1 777 575,12	5 132 210,81
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	169 793 516,70	1 075 086,34	428 158,78	85 921,76	2 008 857,50	173 391 541,08
Hipoteka na nieruchomości niemieszkalnej	391 596 537,22	4 555 610,88	3 629 886,33	4 219 697,19	8 720 894,12	412 722 625,74
Gwarancja	30 757 420,56	273 212,72	92 224,01	210 451,94	0,00	31 333 309,23
Ubezpieczenie kredytu	427 284,62	0,00	0,00	0,00	0,00	427 284,62
Ubezpieczenie kredytobiorcy na życie	36 097 448,05	411 441,97	91 531,36	0,00	714 512,94	37 314 934,32
Pozostałe zabezpieczenia	83 665 260,03	20 111,57	176 961,81	45 372,97	7 640 405,68	91 548 112,06
Razem	856 739 780,13	9 200 914,09	5 019 025,41	4 675 174,61	27 143 758,75	902 778 652,99

- monitorowania i raportowania jakości, struktury i dynamiki portfela (badanie jakości, struktury i dynamiki kredytów w poszczególnych produktach, ich grupach, branżach, w tym detalicznych ekspozycji kredytowych i ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie);
- monitorowania i raportowania adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone oraz pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw celowych;
- monitorowania i raportowania poziomu i dynamiki ekspozycji zagrożonych, ich struktury;
- monitorowania i raportowania poziomu i dynamiki należności przeterminowanych;
- monitorowania i raportowania kredytów udzielanych osobom, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe;
- monitorowania wielkości wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego oraz poziomu współczynnika wypłacalności;

8. monitorowania i ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko i wynik finansowy Banku;
9. monitorowania i analizę jakości i skuteczności stosowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych, w tym w formie ubezpieczenia;
10. monitorowania i raportowania poziomu ekspozycji nieobsługiwanych (NPE) i restrukturyzowanych (FBE), w tym ocenę udziału kredytów nieobsługiwanych i restrukturyzowanych w portfelu kredytowym oraz wskaźnik Texas;
11. monitorowania skuteczności działań windykacyjnych;
12. monitorowania poziomu wskaźników LtV ekspozycji kredytowych;
13. przeprowadzania testów warunków skrajnych;
14. ustanawiania, monitorowania i oceny realizacji przyjętych limitów zaangażowań, w tym z tytułu dużych i indywidualnie istotnych zaangażowań, detalicznych ekspozycji kredytowych, ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości i zabezpieczonych hipotecznie.

Na proces zarządzania ryzykiem pojedynczej transakcji składa się:

1. w ramach operacyjnego zarządzania ryzykiem:
  - pozyskanie klienta i zgromadzenie dokumentacji do wniosku kredytowego,
  - podjęcie decyzji kredytowej, zawarcie umowy i uruchomienie kredytu;
2. w ramach identyfikacji ryzyka w związku z udzieleniem kredytu:
  - ocena zdolności kredytowej i jakości zaproponowanego zabezpieczenia,
  - wydanie propozycji podjęcia decyzji kredytowej;
3. w ramach pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego:
  - badanie terminowości spłat zaangażowań klientów wobec Banku,
  - ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów i ewentualne stwierdzenie zagrożeń terminowej obsługi kredytu wraz z odsetkami,
  - wycena ekspozycji kredytowej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków poprzez utworzenie rezerw celowych dla ekspozycji zaliczonych do wyższej niż „normalna” kategorii ryzyka;
  - badanie przestrzegania limitów jednostkowych na ekspozycje kredytowe,
  - ocena adekwatności przyjętych zabezpieczeń;
4. w ramach funkcjonowania mechanizmów kontrolnych Bank:
  - stosuje standardy kredytowe przy uwzględnieniu rodzaju produktu kredytowego, przy czym standardy kredytowe to określone zasady kredytowania i normy zawarte w odpowiednich regulacjach kredytowych,
  - ogranicza wysokości kredytu poprzez jednostkowe limity zaangażowań,
  - stosuje odpowiedni podział zadań i kompetencji w procesach identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego oraz w podejmowaniu decyzji kredytowych.

Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości sporządza na potrzeby Zarządu w cyklach miesięcznych raport podstawowy dotyczący zarządzania ryzykiem kredytowym i w cyklach kwartalnych raport rozszerzony dotyczący zarządzania ryzykiem kredytowym (w tym ryzykiem koncentracji), testy warunków skrajnych w obszarze ryzyka kredytowego, zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzykiem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz w cyklach rocznych pozostałe testy warunków skrajnych.

Raporty są prezentowane Radzie Nadzorczej Banku w cyklach kwartalnych w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym (w tym ryzykiem koncentracji i testy warunków skrajnych w obszarze ryzyka kredytowego) oraz ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, a także w zakresie ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. W cyklach rocznych przeprowadzane są testy warunków skrajnych.

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Na potrzeby sprawozdawczości obowiązkowej jako należność przeterminowaną Bank uznaje należność z niespłaconą, w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub kwot rat kapitałowych. Jako okres przeterminowania Bank przyjmuje okres od wynikającego z umowy terminu zapadalności (określonego terminu spłaty raty, odsetek lub całej należności) do dnia bilansowego. Długość okresu przeterminowania dla należności spłacanych w ratach Bank przyjmuje okres od daty zapadalności najwcześniejszej raty, w przypadku której nastąpiło opóźnienie spłaty.

Na potrzeby sprawozdawczości zarządczej za należność przeterminowaną Bank uznaje należność z tytułu kapitału lub odsetek nie spłaconą w terminie. Ekspozycjami zagrożonymi są należności klasyfikowane do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, zgodnie z kryteriami określonymi w wyżej wymienionym Rozporządzeniu Ministra Finansów.

Ekspozycje kredytowe Bank klasyfikuje na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
  - a) ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
  - b) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- 2) dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
  - a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
  - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika,
 w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych.

Rezerwy/odpisy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do: kategorii „normalne” (w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych), kategorii „pod obserwacją”, grupy „zagrożone”, w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone”.

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.

Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową Bank rezerwy/odpisy tworzy w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem, tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Wartość kredytów zagrożonych (brutto + zobowiązania pozabilansowe) wraz z wielkością korekt wartości, rezerw w podziale na podmioty:

PODMIOT	Zagrożone (WBB) + zobowiązania pozabilansowe	Korekta wartości	Rezerwy/Odpisy	Ekspozycje zagrożone (netto) + zobowiązania pozabilansowe
1. Gospodarstwa domowe	20 182 483,75	22 726,94	13 770 771,02	6 411 712,73
2. MŚP	16 655 475,02	43 471,23	5 901 283,24	10 754 191,78
3. Przedsiębiorstwa duże	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Instytucje niekomercyjne	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Budżet	0,00	0,00	0,00	0,00
Suma końcowa	36 837 958,77	66 198,17	19 672 054,26	17 165 904,51

W ramach pomiaru ryzyka kredytowego (w tym ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych, ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie) oraz ryzyka koncentracji Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości we współpracy z Wydziałem Monitoringu Ekspozycji Kredytowych przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie badania wpływu wzrostu stóp procentowych, zmian na rynku nieruchomości, zmian warunków makroekonomicznych na wynik finansowy i jakość portfela kredytowego Banku.

Stosowane techniki ograniczania ryzyka kredytowego

W celu ograniczania ryzyka kredytowego, w Banku obowiązują regulacje i procedury, w oparciu o które Bank przyjmuje, wycenia oraz monitoruje zabezpieczenia ekspozycji kredytowych. Zabezpieczenie

ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu przysługującej mu w stosunku do klienta wierzytelności, w przypadku gdyby nie dokonał on spłaty tej wierzytelności w terminie ustalonym w umowie.

Bank dąży do ustanowienia zabezpieczenia rzeczowego, w tym hipoteki na nieruchomości, będącego własnością kredytobiorcy, a dopiero wówczas, gdy to nie jest możliwe, dopuszczalne jest ustanowienie zabezpieczenia będącego własnością osoby trzeciej i poddanie tych ekspozycji szczególnej uwadze. Podstawową zasadą w procesie ustanawiania zabezpieczenia jest dążenie do zabezpieczenia całej kwoty kredytu, odsetek, prowizji i kosztów Banku związanych z udzielonym kredytem przez cały okres obowiązywania umowy kredytowej.

Analiza ryzyka związanego z zabezpieczeniem ekspozycji kredytowej wykonywana jest na etapie analizy wniosku o produkt kredytowy i cyklicznie w ramach monitoringu kredytowego i monitoringu zabezpieczeń. Zabezpieczenia ekspozycji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny ryzyka kredytowego, sytuacji ekonomicznej klienta oraz wysokości, charakteru i okresu trwania transakcji.

W procesie podejmowania decyzji kredytowej oraz podczas monitoringu Bank określa wartość zabezpieczenia rzeczowego w oparciu o jego wartość rynkową biorąc pod uwagę ograniczenia prawne, ekonomiczne oraz inne mogące wpływać na rzeczywistą możliwość zaspokojenia się banku z przedmiotu zabezpieczenia.

Bank może stosować wszystkie rodzaje prawnych form zabezpieczeń, a w szczególności: weksel własny in blanco (zabezpieczenie obligatoryjne), poręczenie wekslowe (awal), przelew (cesja) wierzytelności, przewłaszczenie na zabezpieczenie, zastaw rejestrowy, zastaw finansowy, kaucję, blokadę środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, hipotekę, oświadczenie patronackie, przystąpienie do długu, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym, przejęcie długu, gwarancję bankową, w tym gwarancję BGK. Bank może również stosować inne zabezpieczenia przewidziane przepisami prawa oraz zwyczajami przyjętymi w obrocie krajowym i zagranicznym. Można stosować jedną lub więcej form zabezpieczenia tego samego kredytu.

Bank ustala zabezpieczenia ekspozycji kredytowej w porozumieniu z ustanawiającym zabezpieczenie biorąc pod uwagę między innymi:

- 1) rodzaj i wysokość zobowiązania oraz okres na jaki środki zostają przekazane,
- 2) status prawny ustanawiającego,
- 3) sytuację finansową i gospodarczą ustanawiającego oraz podmiotów powiązanych z nim kapitałowo i organizacyjnie,
- 4) istnienie powiązań organizacyjnych lub gospodarczych pomiędzy kredytobiorcą a ustanawiającym będącym osobą trzecią,
- 5) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z udzieleniem kredytu/pożyczki/gwarancji,
- 6) cechy danego zabezpieczenia wynikające z dotyczących go przepisów prawa oraz umów o ustanowienie zabezpieczenia (np. sposób ustanowienia zabezpieczenia, przesłanki i zakres odpowiedzialności wynikającej z zabezpieczenia, sposób realizacji uprawnień banku),
- 7) przewidywany nakład pracy banku oraz związane z ustanowieniem zabezpieczenia koszty banku oraz klientów banku,
- 8) realną możliwość oraz długość przewidywanego terminu pełnego zaspokojenia roszczeń banku z przyjętego zabezpieczenia,
- 9) istniejące już obciążenia na rzeczy mającej stanowić przedmiot zabezpieczenia (w przypadku zabezpieczeń rzeczowych) oraz zadłużenie ustanawiającego (w przypadku zabezpieczenia osobistego),
- 10) rynkową wartość zabezpieczenia,
- 11) realną możliwość zaspokojenia się banku z proponowanych zabezpieczeń w trakcie postępowania egzekucyjnego lub upadłościowego.

Uruchomienie kredytu może nastąpić po ustanowieniu przez kredytobiorcę i uprawomocnieniu się zabezpieczenia zwrotu kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami.

W przypadku zabezpieczenia kredytu w postaci hipoteki lub zastawu rejestrowego, uruchomienie kredytu może nastąpić przed ustanowieniem i uprawomocnieniem się tych zabezpieczeń pod warunkiem:

- 1) wysłania przez bank do Sądu Rejonowego, listem poleconym, wniosku o wpis hipoteki do księgi wieczystej lub wniosku o utworzenie księgi wieczystej i wpis hipoteki oraz przedłożenia przez

klienta dowodu uiszczenia opłaty sądowej od wniosku oraz dowodu uiszczenia podatku od czynności cywilnoprawnych (od ustanowienia hipoteki),

- 2) podpisania umowy zastawu rejestrowego oraz wysłania przez bank do Sadu Rejonowego, listem poleconym, wniosku o wpis zastawu do rejestru zastawów, a także przedstawienia przez klienta potwierdzenia uiszczenia opłaty sądowej od wniosku.

Wniosek o wpis hipoteki lub zastawu rejestrowego, o którym mowa powyżej, może zostać złożony przez klienta, przy czym uruchomienie kredytu może nastąpić po przedłożeniu w banku potwierdzenia złożenia przez klienta wniosku. Potwierdzeniem złożenia przez klienta wniosku o wpis hipoteki/zastawu rejestrowego, może być dokument stwierdzający nadanie przez klienta listu poleconego do Sądu Rejonowego wraz z potwierdzeniem jego odbioru przez sąd.

Na zasadach określonych w regulacjach wewnętrznych, Bank prowadzi monitoring zabezpieczeń, w ramach którego ocenia, czy przyjęte zabezpieczenia są ustanowione prawnie skutecznie, ich aktualną wartość i możliwość realizacji.

Bank dokonuje przeglądu stanu i wartości prawnych zabezpieczeń wierzytelności nie rzadziej niż z częstotliwością określoną w obowiązujących regulacjach Banku oraz:

- 1) w odniesieniu do wartości zabezpieczeń rzeczowych z częstotliwością większą niż określona w obowiązujących regulacjach Banku w przypadku istotnych zmian warunków rynkowych,
- 2) w odniesieniu do wartości zabezpieczeń finansowych za każdym razem, gdy Bank uzna, że nastąpiło znaczne zmniejszenie wartości rynkowej zabezpieczenia.

Materiałami dotyczącymi oceny wartości zabezpieczeń są m.in.:

- 1) wyceny nieruchomości i środków trwałych sporządzone przez uprawnionych rzeczoznawców,
- 2) dane z Systemu AMRON,
- 3) dokumentacja projektowa, kosztorys,
- 4) umowa sprzedaży,
- 5) wartość przedmiotu z polisy ubezpieczenia,
- 6) opisy sporządzone podczas wizyt u kredytobiorcy,
- 7) inne dostępne dane z rynku, statystyki itp..

W okresie kredytowania Bank może żądać zmiany lub ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu w przypadkach określonych w procedurach dla poszczególnych produktów oraz wskazanych w umowie z klientem.

W okresie kredytowania, w razie spłaty części kredytu Bank może, na wniosek ustanawiającego wyrazić zgodę na zwolnienie niektórych zabezpieczeń, o ile:

- 1) pozostałe zabezpieczenia w pełni zabezpieczają spłatę kredytu oraz
- 2) istnieją przesłanki do przyjęcia, że pozostała część kredytu zostanie spłacona w sposób określony w umowie kredytowej.

W przypadku, gdy obok poręczenia cywilnego/wekslowego ustanawiane są inne zabezpieczenia, nie jest możliwe zwolnienie tych zabezpieczeń przed spłatą kredytu przez kredytobiorcę, bez zgody poręczyciela/poręczycieli.

Głównymi rodzajami zabezpieczeń przyjętymi przez Bank według stanu na 31.12.2020r. są:

Lp.	Rodzaj zabezpieczenia	Odsetek portfela kredytowego zabezpieczonego danym rodzajem zabezpieczeń
1	Hipoteka na nieruchomości niemieszkalnej	45,72%
2	Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	19,21%
3	Poręczenie cywilne	13,64%
4	Pozostałe zabezpieczenia	10,14%
5	Ubezpieczenie kredytobiorcy na życie	4,13%
6	Gwarancja	3,47%
7	Zastaw rejestrowy	2,21%

8	Przewłaszczenie	0,80%
9	Cesja wierzytelności	0,57%
10	Kaucja	0,06%
11	Ubezpieczenie kredytu	0,05%
12	Blokada środków na rachunku bankowym	0,00%

*wartość ekspozycji kredytowej zabezpieczonej danym rodzajem zabezpieczenia wyliczana jest jako iloczyn udziału wartości danego zabezpieczenia w łącznej wartości zabezpieczeń (ustalonych na podstawie obowiązujących w Banku zasad wyceny zabezpieczeń) i kwoty ekspozycji kredytowej, przy czym w przypadku hipoteki jako wartość zabezpieczenia przyjmuje się kwotę wpisu hipoteki do księgi wieczystej.

W celu ograniczenia ryzyka związanego z wystąpieniem mniejszej niż założona przez Bank skuteczności odzyskiwania należności kredytowych Bank raz w roku dokonuje przeglądu skuteczności procesu oceny wartości zabezpieczeń rzeczowych i monitorowania ich wartości poprzez porównanie wartości ustalonej przez bank z ich wysokością odzyskaną w drodze egzekucji z zabezpieczenia lub w wyniku sprzedaży w porozumieniu z kredytobiorcą.

Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI)

Bank nie korzysta z ocen ECAI.

Informacje w podziale na kategorie ekspozycji kredytowych

Metoda standardowa jest metodą jaką stosuje Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności Banku.

Zestawienie zawierające kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem oddzielnie dla każdej z klas ekspozycji:

Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	663 357,77
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	598 124,52
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	59 153,04
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00
Ekspozycje wobec instytucji	0,00
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	4 390 373,63
Ekspozycje detaliczne	16 460 881,65
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	20 641 055,21
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 202 575,52
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	129 917,80
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	3 173 088,26
Ekspozycje kapitałowe	1 748 756,45
Inne pozycje	2 769 151,72
Razem kwota wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego	52 836 435,57
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	7 499 244,06
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego	0,00
Całkowity wymóg kapitałowy	60 335 679,63

Bank przyjmuje, iż kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 40% portfela ekspozycji wyznaczają istotne kategorie ekspozycji kredytowych. Kategorie ekspozycji spełniające wyżej wskazany warunek w Banku nie występują.

Struktura ekspozycji kredytowych na 31.12.2020 r. w podziale według typu kontrahenta:

- Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego:

Typ kontrahenta	Należność	Wartość w zł
Banki	Kredyty i inne należności (kapitał)	412 350 560,99
	Odsetki	534 844,03
	Korekty wartości	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00
	Rezerwy	0,00
Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	Kredyty i inne należności (kapitał)	218 070,29
	Odsetki	0,00
	Korekty wartości	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00
	Rezerwy	218 070,29
Pomocnicze instytucje finansowe	Kredyty i inne należności (kapitał)	0,00
	Odsetki	0,00
	Korekty wartości	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00
	Rezerwy	0,00
Instytucje ubezpieczeniowe	Kredyty i inne należności (kapitał)	0,00
	Odsetki	0,00
	Korekty wartości	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00
	Rezerwy	0,00
Razem	Kredyty i inne należności (kapitał)	412 568 631,28
	Odsetki	534 844,03
	Korekty wartości	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00
	Rezerwy	218 070,29
	Należności netto	412 885 405,02

- Struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego:

Typ kontrahenta	Należność	Wartość w zł
Przedsiębiorstwa państwowe (0)	Kredyty (kapitał)	0,00
	Odsetki	0,00
	Pozostałe należności	0,00
	Korekty wartości	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00
	Rezerwy	0,00
Przedsiębiorstwa prywatne (spółki prawa handlowego) (1)	Kredyty (kapitał)	286 775 969,18
	Odsetki	2 630 285,62
	Pozostałe należności	72 880,27
	Korekty wartości	2 346 980,69
	Zobowiązania pozabilansowe	69 222 040,65
	Rezerwy	5 901 283,24
Przedsiębiorcy indywidualni (3)	Kredyty (kapitał)	78 838 981,88
	Odsetki	1 538 969,73
	Pozostałe należności	88 280,33
	Korekty wartości	627 782,24
	Zobowiązania pozabilansowe	9 832 176,31
	Rezerwy	5 502 431,98
Osoby prywatne (4)	Kredyty (kapitał)	202 345 937,74
	Odsetki	1 851 980,24
	Pozostałe należności	165 337,73
	Korekty wartości	2 985 542,05
	Zobowiązania pozabilansowe	8 410 071,59
	Rezerwy	4 344 989,83
Rolnicy indywidualni (2)	Kredyty (kapitał)	178 453 300,25
	Odsetki	1 723 021,93
	Pozostałe należności	42 590,28
	Korekty wartości	2 265 903,83
	Zobowiązania pozabilansowe	14 541 377,07
	Rezerwy	3 923 349,21
Instytucje niekomercyjne (6)	Kredyty (kapitał)	16 988 930,14
	Odsetki	33 401,78
	Pozostałe należności	2 396,86
	Korekty wartości	173 913,76
	Zobowiązania pozabilansowe	566 478,24

	Rezerwy	0,00
Razem	Kredyty (kapitał)	763 403 119,19
	Odsetki	7 777 659,30
	Pozostałe należności	371 485,47
	Korekty wartości	8 400 122,57
	Zobowiązania pozabilansowe	102 572 143,86
	Rezerwy	19 672 054,26
	Należności netto	743 480 087,13

- Struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego:

Typ kontrahenta	Należność	Wartość w zł
Instytucje rządowe	Kredyty (kapitał)+ odsetki	0,00
	Pozostałe należności	0,00
	Korekty wartości	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00
	Rezerwy	0,00
Instytucje samorządowe	Kredyty (kapitał)	32 785 723,52
	Odsetki	132 567,97
	Pozostałe należności	100,66
	Korekty wartości	5 024,41
	Zobowiązania pozabilansowe	4 141 000,00
	Rezerwy	0,00
Fundusze ubezpieczeń społecznych	Kredyty (kapitał)+odsetki	0,00
	Pozostałe należności	0,00
	Korekty wartości	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00
	Rezerwy	0,00
Razem	Kredyty (kapitał)	32 785 723,52
	Odsetki	132 567,97
	Pozostałe należności	100,66
	Korekty wartości	5 024,41
	Zobowiązania pozabilansowe	4 141 000,00
	Rezerwy	0,00
	Należności netto	32 913 367,74

Strukturę aktywów bilansowych wg wartości nominalnej bez odsetek według okresów zapadalności według stanu na dzień 31.12.2020 r. przedstawia poniższa tabela:

Zapadalność w okresie	Razem
Bez określonego terminu	312 841 807,89
Do 1 miesiąca	240 238 978,06
Powyżej 1 do 3 miesięcy	25 900 009,13
Powyżej 3 do 6 miesięcy	91 403 960,02
Powyżej 6 miesięcy do 1 roku	66 824 115,50
Powyżej 1 roku do 2 lat	103 641 877,16
Powyżej 2 do 5 lat	260 604 644,04
Powyżej 5 do 10 lat	387 849 121,27
Powyżej 10 do 20 lat	116 571 426,36
Powyżej 20 lat	28 229 462,17
	1 634 105 401,60

Rozkład ekspozycji w podziale na typ kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP według stanu na 31.12.2020 roku przedstawia poniższa tabela:

Kategoria ekspozycji kontrahenta	Łączna wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji MŚP
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	389 328 482,74	44 447 906,66
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	37 382 782,29	0,00
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 478 826,07	0,00
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00	0,00
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00	0,00
Ekspozycje wobec instytucji	401 236 589,43	0,00

Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	64 950 876,78	42 605 662,15
Ekspozycje detaliczne	310 530 043,69	151 961 428,53
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	344 607 964,72	281 982 365,43
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	20 777 296,77	18 872 144,95
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	1 082 648,31	0,00
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00	0,00
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	15 865 441,30	0,00
Ekspozycje kapitałowe	15 054 358,09	0,00
Inne pozycje	49 012 076,24	0,00
Razem	1 651 307 386,43	539 869 507,72

Pozostałe informacje dotyczące ryzyka kredytowego

Na potrzeby sprawozdawczości obowiązkowej jako należność przeterminowaną Bank uznaje należność z niespłaconą, w określonych w umowie terminach, kwotą odsetek lub kwot rat kapitałowych. Jako okres przeterminowania Bank przyjmuje okres od wynikającego z umowy terminu zapadalności (określonego terminu spłaty raty, odsetek lub całej należności) do dnia bilansowego. Długość okresu przeterminowania dla należności spłacanych w ratach Bank przyjmuje, okres od daty zapadalności najwcześniejszej raty, w przypadku, której nastąpiło opóźnienie spłaty.

Należności zagrożone to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do grupy „zagrożone”, w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, o których mowa w przepisach w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków).

Kwoty ekspozycji kredytowych przeterminowanych i zagrożonych oraz salda korekt wartości i rezerw według stanu na 31.12.2020 r. w podziale na sektor i typ kontrahenta przedstawia poniższa tabela.

• Sektor finansowy

Typ kontrahenta	Należność	Ekspozycje przeterminowane	Ekspozycje zagrożone
Banki	Kredyty i inne należności (kapitał)	0,00	0,00
	Odsetki	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	0,00	0,00
Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	Kredyty i inne należności (kapitał)	218 070,29	218 070,29
	Odsetki	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	218 070,29	218 070,29
Pomocnicze instytucje finansowe	Kredyty i inne należności (kapitał)	0,00	0,00
	Odsetki	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	0,00	0,00
Instytucje ubezpieczeniowe	Kredyty i inne należności (kapitał)	0,00	0,00
	Odsetki	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	0,00	0,00
Razem	Kredyty i inne należności (kapitał)	218 070,29	218 070,29
	Odsetki	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	218 070,29	218 070,29
	Należności netto	0,00	0,00

- Sektor niefinansowy

Typ kontrahenta	Należność	Ekspozycje przeterminowane	Ekspozycje zagrożone
Przedsiębiorstwa państwowe (0)	Kredyty (kapitał)	0,00	0,00
	Odsetki	0,00	0,00
	Pozostałe należności	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	0,00	0,00
Przedsiębiorstwa prywatne (spółki prawa handlowego) (1)	Kredyty (kapitał)	15 702 056,79	13 822 058,92
	Odsetki	2 535 996,21	2 535 739,58
	Pozostałe należności	61 341,58	41 147,75
	Korekty wartości	54 083,76	43 471,23
	Zobowiązania pozabilansowe	15 832,92	300 000,00
	Rezerwy	5 870 628,79	5 901 283,24
Przedsiębiorcy indywidualni (3)	Kredyty (kapitał)	7 937 418,42	6 364 266,77
	Odsetki	1 505 404,94	1 503 059,28
	Pozostałe należności	81 188,38	78 482,77
	Korekty wartości	2 372,42	10 167,45
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	5 444 087,68	5 502 431,98
Osoby prywatne (4)	Kredyty (kapitał)	6 528 259,24	4 125 374,91
	Odsetki	1 371 644,38	1 371 295,21
	Pozostałe należności	129 641,92	129 879,55
	Korekty wartości	69 537,82	2 618,02
	Zobowiązania pozabilansowe	59 942,41	482,75
	Rezerwy	4 304 758,94	4 344 989,83
Rolnicy indywidualni (2)	Kredyty (kapitał)	5 269 414,53	4 981 777,54
	Odsetki	1 617 871,26	1 613 021,83
	Pozostałe należności	38 587,41	37 570,08
	Korekty wartości	14 646,32	9 941,47
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	3 848 997,19	3 923 349,21
Instytucje niekomercyjne (6)	Kredyty (kapitał)	0,00	0,00
	Odsetki	0,00	0,00
	Pozostałe należności	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	0,00	0,00
Razem	Kredyty (kapitał)	35 437 148,98	29 293 478,14
	Odsetki	7 030 916,79	7 023 115,90
	Pozostałe należności	310 759,29	287 080,15
	Korekty wartości	140 640,32	66 198,17
	Zobowiązania pozabilansowe	75 775,33	300 482,75
	Rezerwy	19 468 472,60	19 672 054,26
	Należności netto	23 169 712,14	16 865 421,76

- Sektor budżetowy

Typ kontrahenta	Należność	Ekspozycje przeterminowane	Ekspozycje zagrożone
Instytucje rządowe	Kredyty (kapitał) + odsetki	0,00	0,00
	Pozostałe należności	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	0,00	0,00
Instytucje samorządowe	Kredyty (kapitał)	0,00	0,00
	Odsetki	167,97	0,00
	Pozostałe należności	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
Fundusze ubezpieczeń społecznych	Kredyty (kapitał) + odsetki	0,00	0,00
	Pozostałe należności	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	0,00	0,00
Razem	Kredyty (kapitał)	0,00	0,00
	Odsetki	167,97	0,00
	Pozostałe należności	0,00	0,00
	Korekty wartości	0,00	0,00
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00	0,00
	Rezerwy	0,00	0,00
Należności netto	0,00	0,00	

Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości, rezerw i odpisów.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy i odpisy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz „Zasadami klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków w Banku Spółdzielczym we Wschowie” wprowadzonymi Uchwałą Zarządu BS.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków kredyty, pożyczki oraz inne należności Banku, które nie zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, przy czym:

- a) zamortyzowany koszt aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych oznacza wartość, w jakiej składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych został po raz pierwszy wprowadzony do ksiąg rachunkowych, pomniejszoną o spłaty wierzytelności, odpowiednio skorygowaną o skumulowaną kwotę zdyskontowanej różnicy pomiędzy wartością początkową składnika, a jego wartością w terminie zapadalności lub wymagalności, wyliczoną za pomocą metody efektywnej stopy procentowej, a także pomniejszoną o odpisy aktualizujące wartość oraz z tytułu rezerw celowych,
- b) metoda efektywnej stopy procentowej oznacza metodę ustalania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych oraz przypisywania przychodów albo kosztów z tytułu odsetek do odpowiednich okresów sprawozdawczych; efektywna stopa procentowa dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto, do terminu zapadalności albo wymagalności instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach do innego przyjętego przez Bank terminu; przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Bank dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych uwzględniając postanowienia umowy, jednakże Bank nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością aktywów finansowych; przy wyliczeniu Bank uwzględnia wszelkie płacone i otrzymane prowizje i opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, w tym koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta; w metodzie efektywnej stopy procentowej Bank przyjmuje założenie, że przepływy pieniężne oraz oczekiwane terminy są wiarygodnie oszacowane; w przypadkach, w których nie jest możliwe wiarygodne ustalenie przepływów pieniężnych lub ich oczekiwanego terminu, Bank dokonuje wyliczeń na podstawie przepływów pieniężnych określonych w umowie.

Kwoty korekt wartości i rezerw w podziale na sektor i typy kontrahentów w układzie miesięcznym w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r.

• Sektor finansowy:

Typ kontrahenta	Wartość	31.12.2019	31.01.2020	28.02.2020	31.03.2020	30.04.2020	31.05.2020	30.06.2020
Banki	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29
Pomocnicze instytucje finansowe	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Instytucje ubezpieczeniowe	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29

Typ kontrahenta	Wartość	31.07.2020	31.08.2020	30.09.2020	31.10.2020	30.11.2020	31.12.2020
Banki	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29
Pomocnicze instytucje finansowe	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Instytucje ubezpieczeniowe	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29	218 070,29

• sektor niefinansowy:

Typ kontrahenta	Wartość	31.12.2019	31.01.2020	28.02.2020	31.03.2020	30.04.2020	31.05.2020
Przedsiębiorstwa państwowe (0)	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przedsiębiorstwa prywatne (spółki prawa handlowego) (1)	Korekty ESP	2 297 955,44	2 251 484,40	2 344 686,14	2 266 849,00	2 224 853,91	2 260 599,50
	Rezerwy (ogółem)	5 758 539,56	5 895 223,23	6 095 707,72	6 127 447,56	5 525 414,60	5 521 942,34
Przedsiębiorcy indywidualni (3)	Korekty ESP	683 124,92	776 082,34	771 012,31	748 369,34	721 947,09	699 461,34
	Rezerwy (ogółem)	5 069 958,01	5 239 904,32	5 255 901,78	5 329 786,24	5 350 604,53	5 317 026,35
Osoby prywatne (4)	Korekty ESP	3 233 092,82	3 184 199,44	3 151 798,78	3 134 501,35	3 121 499,02	3 128 008,82
	Rezerwy (ogółem)	8 770 225,08	8 730 011,59	8 771 199,69	8 760 067,69	8 558 207,91	8 367 807,50
Rolnicy indywidualni (2)	Korekty ESP	2 222 122,16	2 313 617,58	2 358 296,44	2 336 871,29	2 371 252,26	2 409 214,65
	Rezerwy (ogółem)	5 045 144,29	5 167 522,49	5 158 265,91	5 200 675,14	4 096 881,09	4 089 023,55
Instytucje niekomercyjne (6)	Korekty ESP	181 301,26	181 457,42	178 870,89	176 410,07	174 707,03	173 975,19
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	Korekty ESP	8 617 596,60	8 706 841,18	8 804 664,56	8 663 001,05	8 614 259,31	8 671 259,50
	Rezerwy (ogółem)	24 643 866,94	25 032 661,63	25 281 075,10	25 417 976,63	23 531 108,13	23 295 799,74

Typ kontrahenta	Wartość	30.06.2020	31.07.2020	31.08.2020	30.09.2020	31.10.2020	30.11.2020	31.12.2020
Przedsiębiorstwa państwowe (0)	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przedsiębiorstwa prywatne (spółki prawa handlowego) (1)	Korekty ESP	2 289 956,58	2 247 616,91	2 282 063,09	2 320 779,88	2 358 575,32	2 324 101,50	2 346 980,69
	Rezerwy (ogółem)	5 511 059,82	5 518 615,92	5 873 555,94	5 893 811,07	5 875 516,55	5 893 750,76	5 901 283,24
Przedsiębiorcy indywidualni (3)	Korekty ESP	659 353,15	642 571,89	617 471,06	623 601,44	634 655,17	633 480,12	627 782,24
	Rezerwy (ogółem)	5 274 605,98	4 926 179,59	5 201 650,55	5 510 442,82	5 522 637,86	5 501 820,14	5 502 431,98
Osoby prywatne (4)	Korekty ESP	3 086 529,02	3 074 081,33	3 063 604,83	3 027 680,04	3 028 676,84	3 023 860,20	2 985 542,05
	Rezerwy (ogółem)	8 288 722,47	8 203 443,59	8 256 405,33	7 082 170,01	4 801 562,54	4 736 176,48	4 344 989,83
Rolnicy indywidualni (2)	Korekty ESP	2 376 357,12	2 404 990,20	2 405 310,09	2 391 663,88	2 390 000,81	2 350 207,67	2 265 903,83
	Rezerwy (ogółem)	3 742 211,03	3 749 302,87	3 715 630,46	3 621 588,15	3 922 023,68	3 923 453,82	3 923 349,21
Instytucje niekomercyjne (6)	Korekty ESP	174 285,28	172 059,65	170 867,48	168 633,00	168 354,00	168 810,80	173 913,76
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	Korekty ESP	8 586 481,15	8 541 319,98	8 539 316,55	8 532 358,24	8 580 262,14	8 500 460,29	8 400 122,57
	Rezerwy (ogółem)	22 816 599,30	22 397 541,97	23 047 242,28	22 108 012,05	20 121 740,63	20 055 201,20	19 672 054,26

• Sektor budżetowy:

Typ kontrahenta	Wartość	31.12.2019	31.01.2020	28.02.2020	31.03.2020	30.04.2020	31.05.2020
Instytucje rządowe	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Instytucje samorządowe	Korekty ESP	9 054,55	9 222,92	8 437,03	7 616,66	7 433,63	7 245,07
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fundusze ubezpieczeń społecznych	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	Korekty ESP	9 054,55	9 222,92	8 437,03	7 616,66	7 433,63	7 245,07
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Typ kontrahenta	Wartość	30.06.2020	31.07.2020	31.08.2020	30.09.2020	31.10.2020	30.11.2020	31.12.2020
Instytucje rządowe	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Instytucje samorządowe	Korekty ESP	7 063,32	6 878,00	6 693,95	5 402,58	5 275,13	5 151,77	5 024,41
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fundusze ubezpieczeń społecznych	Korekty ESP	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	Korekty ESP	7 063,32	6 878,00	6 693,95	5 402,58	5 275,13	5 151,77	5 024,41
	Rezerwy (ogółem)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ekspozycje kredytowe zagrożone na 31.12.2020 r. przedstawione oddzielnie, obejmujące kwoty korekt wartości i rezerw:

Grupa ryzyka	Należność	Ekspozycje
Poniżej standardu	Kredyty (kapitał)	4 741 998,86
	Odsetki	14 901,32
	Pozostałe należności	300,00
	Korekty wartości	38 174,77
	Zobowiązania pozabilansowe	300 000,00
	Rezerwy	192 384,69
Wątpliwe	Kredyty (kapitał)	4 630 535,15
	Odsetki	65 724,56
	Pozostałe należności	6 861,71
	Korekty wartości	27 946,81
	Zobowiązania pozabilansowe	0,00
	Rezerwy	126 219,98
Stracone	Kredyty (kapitał)	19 920 944,13
	Odsetki	6 942 490,02
	Pozostałe należności	279 918,44
	Korekty wartości	76,59
	Zobowiązania pozabilansowe	482,75
	Rezerwy	19 353 449,59
Razem	Kredyty (kapitał)	29 293 478,14
	Odsetki	7 023 115,90
	Pozostałe należności	287 080,15
	Korekty wartości	66 198,17
	Zobowiązania pozabilansowe	300 482,75
	Rezerwy	19 672 054,26
	Należności netto	16 865 421,76

Uzgodnienie zmian stanów rezerw z tytułu ekspozycji kredytowych zagrożonych:

Kategoria ryzyka	Saldo początkowe 2020-01-01	Zwiększenia rezerw i odpisów	Rozwiązane rezerwy i odpisy	Przeniesienie do ewidencji pozabilansowej	Wykorzystanie rezerw	Saldo końcowe 2020-12-31
Poniżej standardu	599 101,51	737 616,34	1 144 333,16	0,00	0,00	192 384,69
Wątpliwe	596 057,28	1 722 002,27	2 191 839,57	0,00	0,00	126 219,98
Stracone	23 448 708,15	5 204 478,40	3 279 948,37	5 638 075,65	381 712,94	19 353 449,59
Razem w ewidencji bilansowej	24 643 866,94	7 664 097,01	6 616 121,10	5 638 075,65	381 712,94	19 672 054,26
Stracone w ewidencji pozabilansowej	9 488 656,99	1 901 675,90	646 478,10	0,00	2 702 728,75	8 041 126,04

Uzgodnienie zmian stanów rezerw z tytułu ekspozycji kredytowych zagrożonych:

Kategoria ryzyka	Saldo początkowe 2020-01-01	Kwoty zaliczone do rachunku zysków i strat	Wpłaty prowizji	Transfery pomiędzy kategoriami i korekty BO		Umorzenia na pozabilans	Saldo końcowe 2020-12-31
				WN	MA		
Poniżej standardu	42 982,09	23 482,81	1 393,21	71 122,19	88 404,47	0,00	38 174,77
Wątpliwe	29 620,99	24 003,67	1 000,00	16 020,27	37 349,76	0,00	27 946,81
Stracone	61 941,12	52 850,39	0,00	14 840,54	5 826,40	0,00	76,59
Razem:	134 544,20	100 336,87	2 393,21	101 983,00	131 580,63	0,00	66 198,17

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane

Bank rozróżnia w swoim portfelu kredyty restrukturyzowane (FBE) oraz nieobsługiwane (NPE).

Za ekspozycje restrukturyzowane (FBE) Bank uznaje następujące ekspozycje, w odniesieniu do których podjęto działania restrukturyzacyjne:

- ekspozycje, w przypadku których ze względu na trudności finansowe, skutkujące brakiem spełnienia warunków umowy zastosowano zmiany pierwotnych założeń spłaty kredytu lub inne ułatwienia, o których mowa w procedurze restrukturyzacji ekspozycji kredytowych znajdujących się w zarządzaniu oddziałów Banku Spółdzielczego we Wschowie;
- ekspozycje refinansujące, udzielane w celu całkowitej lub częściowej spłaty innych zobowiązań, których dłużnik nie mógł spłacić na pierwotnie ustalonych warunkach;
- ekspozycje dłużników, którzy skorzystali z klauzul umownych, umożliwiających zmianę warunków spłaty zobowiązania, a które to ekspozycje były przeterminowane, co najmniej na 30 dni gdyby nie skorzystano z klauzul.

Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych:

	Sytuacja				
	Normalna	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwa	Razem
Obsługiwane	249 023,02	106 201,00	240 859,87	2 520 304,59	3 116 388,48
Nieobsługiwane	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	249 023,02	106 201,00	240 859,87	2 520 304,59	3 116 388,48

Za ekspozycje nieobsługiwane (NPE) Bank uznaje ekspozycje, które spełniają jedno z poniższych kryteriów:

- istnienie zaległości przeterminowanych w spłacie kapitału lub odsetek przekraczających 90 dni;
- szacowane małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze zobowiązań bez konieczności realizacji zabezpieczenia niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania;
- przeklasyfikowanie ekspozycji do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone” z innych tytułów, niż opisane powyżej.

Jakość kredytowa ekspozycji nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania:

Opóźnienie spłat	Sytuacja			
	Poniżej standardu	Wątpliwa	Stracona	Razem
Nieprzeterminowane	3 541 838,00	2 774 151,36	45 205,49	6 361 194,85
1-30 dni	0,00	351 290,40	3 122 909,28	3 474 199,68
31-90 dni	749 028,63	703,24	71 742,23	821 474,10
91-180 dni	428 158,78	433 510,65	251 071,26	1 112 740,69
181-365 dni	0,00	1 115 518,96	1 345 107,21	2 460 626,17
Powyżej 1 roku	0,00	0,00	22 307 240,53	22 307 240,53
Razem	4 719 025,41	4 675 174,61	27 143 276,00	36 537 476,02

Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane wraz z powiązаныmi rezerwami

Ekspozycje	Kwota ekspozycji	Kwota rezerw
Obsługiwane	759 528 033,11	0,00
Nieobsługiwane	36 537 476,02	19 672 054,26
Razem	796 065 509,13	19 672 054,26

RYZIKO PŁYNNOŚCI I POZYCJI PŁYNNOŚCIOWEJ

W Banku funkcjonuje system zarządzania płynnością obejmujący całokształt zagadnień związanych z utrzymywaniem płynności płatniczej oraz identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności uwzględniający funkcjonowanie Banku w Spółdzielczej Grupie Bankowej oraz w Systemie Ochrony SGB.

Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny dotyczącej wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem płynności w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym. Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd, a za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności w Banku odpowiada Prezes Zarządu.

Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonują Wydział Operacji Międzybankowych oraz Wydział Produktów Bankowych, natomiast za pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka płynności odpowiada Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości.

Oceny płynności płatniczej Banku dokonuje Zarząd i Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Funkcje skarbowe i funkcje zarządzania płynnością są w pełni scentralizowane.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności prezentuje poniższa tabela:

Lp.	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki
1	Norma krótkoterminowa ponad minimum	300 326 294,20
	Bony pieniężne	189 496 352,13
	Aktywa gwarantowane przez Skarb Państwa	110 829 942,07
2	Norma długoterminowa ponad minimum	384 091 948,85
	Kredyty i pożyczki z banku zrzeczającego	16 625 000,00
	Osad bazy depozytowej	367 466 948,85

Bank na każdy dzień roboczy dokonuje obliczeń nadzorczych miar płynności długoterminowej, przewidzianych dla Banków o sumie bilansowej przekraczającej 200 mln zł. W 2020 roku miary płynności utrzymywały się na adekwatnym poziomie.

Nadzorcze miary płynności na dzień 31.12.2020r. kształtowały się następująco:

Miary płynności		Wartość minimalna	2020-12-31
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepięnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1,00	2,28
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepięnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	1,00	1,45

Oprócz nadzorczych miar płynności Bank oblicza także wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR, który pokazuje, w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy przyływami i odpływami płynności.

Wskaźnik LCR, wymagany w wysokości nie mniejszej niż 100%, na daty kończące kwartały przedstawia poniższa tabela:

	2020-03-31	2020-06-30	2020-09-30	2020-12-31
Aktywa płynne	296 360 928,40	265 823 379,30	345 567 673,11	474 241 393,26
Wyływy	176 818 949,96	193 195 825,90	217 407 539,55	245 215 489,88
Wpływy	48 112 629,76	81 834 259,05	74 207 736,92	71 300 390,82
Wskaźnik LCR	230,26%	238,70%	241,32%	272,69%

Lukę płynności dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymane na tej podstawie skumulowane luki płynności w przedziałach do 6 miesięcy przedstawiono w poniższej tabeli.

Luka płynności kontraktowa (dane w zł)	do 1 tyg	> 1 tyg ≤ 1 m-ca	> 1 m-cy ≤ 3 m-cy	> 3 m-cy ≤ 6 m-cy
Luka kontraktowa w przedziałach	-781 385 713,26	-73 271 017,35	-120 945 385,76	-6 107 088,18
Luka kontraktowa skumulowana od początku	-781 385 713,26	-854 656 730,61	-975 602 116,37	-981 709 204,55
Luka kontraktowa skumulowana od końca	-87 129 917,29	694 255 795,97	767 526 813,32	888 472 199,08

Zgodnie z przyjętymi zasadami lukę płynności Bank urealnia między innymi o osad pozostający na rachunkach bieżących i terminowych. Lukę płynności po urealnieniu prezentuje poniższa tabela.

Luka płynności urealniona (dane w zł)	do 1 tyg	> 1 tyg ≤ 1 m-ca	> 1 m-cy ≤ 3 m-cy	> 3 m-cy ≤ 6 m-cy
Luka urealniona w przedziałach	124 569 257,07	-18 102 463,25	-18 623 569,49	59 347 913,25
Luka urealniona skumulowana od początku	124 569 257,07	106 466 793,82	87 843 224,32	147 191 137,57
Luka urealniona skumulowana od końca	-26 548 503,05	-151 117 760,12	-133 015 296,87	-114 391 727,37

Na dzień 31.12.2020r. na zabezpieczenie odpowiedniego poziomu płynności Bank mógł uzyskać kredyty w Banku Zrzeszającym do wysokości 70% funduszy własnych.

W przypadku, gdy kredyt z Banku Zrzeszającego okaże się niewystarczający, istnieje również możliwość uzyskania wsparcia finansowego ze Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB w formie:

1. pożyczek (płynnościowej, restrukturyzacyjnej, podporządkowanej),
2. kaucji,
3. gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń,
4. nabycia wierzytelności,
5. objęcia udziałów członkowskich,
6. wniesienia wkładów pieniężnych.

Aspektami ryzyka płynności, na które narażony jest Bank, są:

1. niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów wymagalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
2. przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów oraz przedterminowe spłaty kredytów zaburzające prognozy przepływów pieniężnych Banku,
3. nadmierna koncentracja dużych deponentów,
4. konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
5. istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
6. ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym.

Wszystkie wyżej wymienione aspekty ryzyka płynności podlegają monitorowaniu.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez przyjmowanie depozytów bieżących i terminowych od klientów z sektora budżetowego oraz od wszystkich podmiotów sektora niefinansowego, na różne terminy wymagalności.

Źródła finansowania działalności Banku przedstawia poniższa tabela.

Lp	Wyszczególnienie	stan w zł	udział w %
1	depozyty:	1 414 663 638,20	87,60%
	sektor niefinansowy	1 246 893 037,60	77,21%
	sektor budżetowy	167 770 600,60	10,39%
	sektor finansowy z wyłączeniem banków	0,00	0,00%
2	środki pozyskane od banków	58 376,21	0,00%
3	wyemitowane papiery wartościowe	6 200 000,00	0,38%
4	fundusz udziałowy, fundusz zasobowy, fundusze rezerwowe	100 586 841,68	6,23%
5	pozostałe pasywa	93 492 774,58	5,79%
suma pasywów		1 615 001 630,67	100,00%

Poniższa tabela przedstawia podział podmiotowy i geograficzny źródeł finansowania Banku

podmiot		lubuskie	dolnośląskie	wielkopolskie	pozostałe	pozostałe województwa	RAZEM
podmiot 0	przeds. i spółki państwowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
podmiot 1	przeds.,s-ki pryw. i sp-nie	45 095 065,69	81 149 326,79	57 135 785,16	2 841 055,86	2 841 055,86	186 221 233,50
podmiot 2	rolnicy indywidualni	33 884 319,88	40 811 786,22	61 494 555,03	3 008 514,79	3 008 514,79	139 199 175,92
podmiot 3	przedsiębiorcy indywidualni	11 635 823,45	30 720 969,62	27 438 686,83	65 385,93	65 385,93	69 860 865,83
podmiot 4	osoby fizyczne	140 219 927,54	327 410 535,86	309 311 329,13	3 566 949,61	3 566 949,61	780 508 742,14
podmiot 6	pozostałe podmioty	7 772 978,11	34 762 972,99	3 078 248,07	0,00	0,00	45 614 199,17
budżet		55 354 673,24	84 202 504,63	24 441 874,57	0,00	0,00	163 999 052,44
RAZEM		293 962 787,91	599 058 096,11	482 900 478,79	9 481 906,19	9 481 906,19	1 385 403 269,00

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności w Banku można zaliczyć:

1. stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
2. lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, których zadaniem jest zabezpieczenie płynności w sytuacji skrajnej,
3. przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, który zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
4. utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
5. przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników Systemu Ochrony SGB.

W procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności stosowane są następujące pojęcia:

1. płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
2. płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
3. płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
4. płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
5. płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
6. płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;

7. bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;
8. aktywa płynne – wszystkie aktywa Banku spełniające warunki aktywów nieobciążonych; definicja nie dotyczy aktywów płynnych, o których mowa w wyznaczaniu wskaźnika LCR.

Pozostałe pojęcia w opisywanym wyżej zakresie zawarte są w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym we Wschowie”.

Ryzyko płynności rynku (produktu) jest odzwierciedlone w systemie zarządzania płynnością płatniczą Banku poprzez ukierunkowanie inwestowania na najbardziej bezpieczny i płynny rynek. Nadwyżki środków pieniężnych, poza pozycjami wynikającymi z umowy Systemu Ochrony i umowy zrzeczeniowej, inwestowane są w 7-dniowe bony pieniężne NBP i obligacje, których emitentem lub gwarantem jest Skarb Państwa.

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza w okresach kwartalnych następujące testy warunków skrajnych:

- 1) wrażliwości – w oparciu o które szacowany jest kapitał wewnętrzny oraz wykonywany jest pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności;
- 2) scenariuszowe – w oparciu o które budowane są awaryjne plany płynności oraz wyznaczany jest poziom bufora płynności;
- 3) odwrócone – w oparciu o które wykonywane są doraźne analizy problemowe.

Wyniki testów warunków skrajnych wykorzystywane są do budowy planów awaryjnych, wyznaczania poziomu limitów ograniczających ryzyko płynności oraz w procesach planowania finansowego i szacowania kapitału wewnętrznego.

Wyniki testów wskazują wielkość środków, które Bank zobowiązany jest uzyskać w celu zabezpieczenia wskaźnika płynności krótkoterminowej LCR na adekwatnym poziomie, a także wysokość kosztu pozyskania tych środków.

Plany awaryjne opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalnie stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się nieskuteczne. Wyniki testów warunków skrajnych wskazują, czy zaistniała sytuacja wymaga uruchomienia planów awaryjnych oraz przedstawiają wysokość koniecznych do poniesienia kosztów.

Polityka Banku w zakresie utrzymania rezerwy płynności zakłada, że zabezpieczeniem długoterminowego kredytowania będzie przede wszystkim osad bazy depozytowej.

W celu utrzymania rezerw płynności na adekwatnym poziomie Bank sporządza "Plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych", który podlega kwartalnej ocenie stopnia realizacji.

Transfer płynności w obrębie zrzeczenia ograniczają zapisy zawarte w Umowie Zrzeczenia i Umowie Systemu Ochrony SGB.

Zgodnie z zapisami w umowie zrzeczenia, Bank wszystkie nadwyżki środków deponuje w SGB- Bank S.A lub w papiery wartościowe, na których zakup zgodę wydaje Bank Zrzeszający, a jednocześnie ma prawo do uzyskania wsparcia finansowego w formie kredytów lub pożyczek, których wysokość uzależniona jest od oceny Banku za jakość aktywów, a także uzyskania poręczeń i gwarancji.

Umowa Systemu Ochrony dopuszcza pomoc Bankowi w formie pożyczki płynnościowej.

Kalkulacje nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR sporządzane za dzień poprzedni, przekazywane są Zarządowi codziennie. Analizy narażenia Banku na ryzyko płynności przekazywane są na posiedzenia Zarządu raz w miesiącu za miesiąc ubiegły, a Radzie Nadzorczej po zakończeniu półrocza i zawierają dane obejmujące półrocze kalendarzowe.

Analizy sporządzane dla Zarządu i Rady Nadzorczej obejmują:

1. zestawienie źródeł finansowania,
2. wskaźniki: oceny struktury i trendów źródeł finansowania, stabilności depozytów, relacji, wczesnego ostrzegania,
3. lukę płynności, w tym limity luki,
4. analizy koncentracji, w tym limity koncentracji,
5. scenariusze sytuacji kryzysowej,
6. testy warunków skrajnych,
7. pozostałe limity.

W ramach procesu oceny adekwatności zasobów płynności (ILAAP) za 2020r. sporządzono „Ocenę adekwatności zasobów płynności”. We wnioskach wynikających z przeglądu stwierdzono, że sytuacja płynnościowa Banku jest dobra i wykazuje cechy stabilności, system zarządzania ryzykiem oceniono jako adekwatny i skuteczny, a zasoby płynności uznano za w pełni wystarczające w odniesieniu do działalności prowadzonej przez Bank.

RYZIKO STOPY PROCENTOWEJ

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest maksymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych przy minimalizacji ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku.

Bank identyfikuje podstawowe zagrożenia związane z ryzykiem stopy procentowej oraz stosuje odpowiednie metody zarządzania tym ryzykiem mające na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów. Bank działa w taki sposób, aby zmiana (w skali roku) wyniku odsetkowego netto w wyniku wzrostu/spadku stóp procentowych o 200 punktów bazowych nie przekraczała 18% funduszy własnych-wskaźnik graniczny akceptowalnego poziomu ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym.

Badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy i fundusze własne.

Bank kształtuje strukturę aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w taki sposób, aby uzyskać optymalne efekty w zakresie poziomu wyniku odsetkowego, przy zakładanych zmianach stóp procentowych; jednocześnie zachowany będzie warunek bezpieczeństwa wyniku odsetkowego przy nieoczekiwanej zmianie tych stóp w kierunku przeciwnym do zakładanego.

Wyznaczany poziom ryzyka stopy procentowej stanowi pochodną wielkości i kierunków zmian stóp procentowych oraz wielkości i kierunków luk niedopasowania.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów oraz zobowiązań pozabilansowych.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza, która w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny dotyczącej wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym Banku.
- 2) Zarząd, który dokonuje oceny bieżącego i planowanego poziomu ryzyka stopy procentowej oraz odpowiada za adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

- 3) Wiceprezes Zarządu nadzorujący Pion Handlowy sprawuje nadzór nad kształtowaniem pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych.
- 4) Prezes Zarządu sprawuje nadzór nad identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka stopy procentowej.
- 5) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ZAP), który dokonuje oceny ryzyka stopy procentowej oraz analizuje kształtowanie się stóp procentowych w Banku, opiniuje również propozycje zmian w strukturze aktywów i pasywów w taki sposób, by ograniczyć poziom ryzyka stopy procentowej do granic wyznaczonych w limitach.
- 6) Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości, którego głównym zadaniem jest sporządzanie analiz wpływu ryzyka stopy procentowej na wyniki Banku oraz monitorowanie przestrzegania ustanowionych limitów.
- 7) Wydział Produktów Bankowych, który zapewnia prawidłowość oprocentowania w systemie transakcyjnym oraz proponuje zmiany wysokości oprocentowania produktów znajdujących się w ofercie Banku.
- 8) wszystkie jednostki organizacyjne kształtujące poziom pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych, do których zadań należy w szczególności przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów, zakładanie depozytów Banku w Banku Zrzeszającym, zakup papierów wartościowych.

Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej przede wszystkim poprzez zarządzanie terminami przeszacowania stóp procentowych dla poszczególnych pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz ustalanie pożądanych parametrów oprocentowania produktów własnych.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych, dokonuje własnych prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości oraz zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku. Zwiększony nadzór dedykowany jest produktom bankowym związanym z długoterminowym zaangażowaniem Banku, co znajduje odzwierciedlenie w systemie ustalania niedopasowania poziomu aktywów oraz poziomu pasywów dla terminów przeszacowania powyżej 12 miesięcy.

Pomiar ryzyka stopy procentowej oraz zarządzanie nim w Banku obejmuje wszystkie oprocentowane pozycje bilansowe i pozabilansowe w wartości nominalnej i ma charakter skonsolidowany, co oznacza, że obejmuje łącznie wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, a także całościowy, przez co należy rozumieć, że w analizach uwzględniane są wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej.

W pomiarze:

- 1) zakłada się spłacalność kredytów zgodną z harmonogramem spłat, co oznacza, że nie uwzględnia się możliwości przedterminowej spłacalności należności kredytowych,
- 2) depozyty bez określonego terminu wymagalności z oprocentowaniem zmiennym Bank przyporządkowuje do terminów przeszacowania wynikających z charakteru stopy referencyjnej, o którą oparto poszczególne pozycje, natomiast pasywa o stałym oprocentowaniu kwalifikuje w dacie ich zapadalności / wymagalności – według układu płynnościowego.

Bank do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej jako podstawowe narzędzie stosuje metodę luki stopy procentowej, a ponadto metodę symulacji dochodu, analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej oraz badanie wpływu zmian stóp procentowych o (+/-) 100p.b. na wartość ekonomiczną kapitału.

W celu kontroli ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej wprowadzono system limitów ograniczających poziom ryzyka.

Analizy narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej sporządzane są w cyklach miesięcznych i z taką częstotliwością przedstawiane Zarządowi Banku i Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Rada Nadzorcza w cyklach półrocznych otrzymuje zestawienia sporządzane na podstawie analiz miesięcznych przedkładanych Zarządowi.

Bank przeprowadza także badania sytuacji szokowej (testy warunków skrajnych) określające:

- 1) maksymalną wysokość zmian wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego przy zmianie stóp procentowych o (+/-) 200p.b.; maksymalna wielkość zmiany wyniku odsetkowego wystąpiła wg obliczeń na dzień 31.05.2020r. i wynosiła dla spadku stóp procentowych 19.079.821,86zł.
- 2) zmianę wartości ekonomicznej kapitału:
  - a) na skutek równoległego przesunięcia krzywej dyskontowej zero kuponowej o (+/-) 200p.b.; maksymalna wysokość zmiany wartości ekonomicznej kapitału wystąpiła wg obliczeń na dzień 31.12.2020r. i wynosiła dla wzrostu stóp procentowych 19.604.179,01zł.
  - b) dla pozostałych testów opisanych w Wytocznych EBA EBA/GL/2018/02 z dn. 19 lipca 2018r.; maksymalna wysokość zmiany wartości ekonomicznej kapitału wystąpiła wg obliczeń na dzień 31.12.2020r. i dla wzrostu stóp procentowych o 250 p.b. miała wartość 24.105.304,09zł.

W 2020r. największy wpływ na potencjalne zmiany w wyniku odsetkowym wywierało ryzyko związane z niedopasowaniem terminów przeszacowania poszczególnych pozycji w portfelu Banku, a także ryzyko wynikające ze wzrostu stóp procentowych o 250 p.b.

RYZIKO WALUTOWE

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka walutowego jest ograniczanie ekspozycji na ryzyko kursowe poprzez dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych; w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się czasowe utrzymywanie otwartych pozycji walutowych netto w takiej wysokości, aby regulacyjny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego nie przekraczał 0,7% funduszy własnych.

Bank prowadzi działalność dewizową w ramach posiadanych uprawnień, zapewniając klientom kompleksową obsługę w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego, przy założeniu, że transakcje wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym nie będą miały charakteru spekulacyjnego a służyć będą zamykaniu pozycji klientów.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza, która sprawuje nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem walutowym w Banku, podejmując strategiczne i średnioterminowe decyzje na podstawie przedstawianego dwa razy w roku raportu odnoszącego się do oceny ryzyka walutowego.
- 2) Zarząd, który odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem walutowym.
- 3) Wiceprezes Zarządu nadzorujący Pion Handlowy sprawuje nadzór nad kształtowaniem pozycji bilansowych wrażliwych na ryzyko walutowe,
- 4) Prezes Zarządu sprawuje nadzór nad identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolą ryzyka walutowego,
- 5) Wiceprezes Zarządu nadzorujący Pion Finansowy sprawuje nadzór nad prowadzeniem ksiąg rachunkowych.
- 6) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który pełni funkcję opiniodawczą dla Zarządu.
- 7) Wydział Produktów Bankowych, którego zadaniem jest między innymi ustalanie kursów walutowych, utrzymywanie płynności walutowej oraz kształtowanie pozycji walutowych w sposób zapewniający przestrzeganie ustanowionych limitów.

- 8) Główny Księgowy, który odpowiada za prawidłowość wyceny bilansowej.
- 9) Wydział Operacji Międzybankowych odpowiadający za ewidencję i kontrolę operacji bankowych, a także za przeprowadzanie rozliczeń międzybankowych i międzyoddziałowych.
- 10) Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości, który przede wszystkim monitoruje pozycje walutowe Banku, sporządza z częstotliwością kwartalną analizy narażenia Banku na ryzyko walutowe, wylicza regulacyjny wymóg kapitałowy oraz szacuje kapitał wewnętrzny na to ryzyko.
- 11) Wydział ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej, który odpowiada za prawidłowość działania, identyfikację zagrożeń i wskazanie sposobu ich eliminacji.

Z uwagi na nieznaczącą skalę prowadzonej działalności walutowej, Bank analizuje przede wszystkim kształtowanie się indywidualnych pozycji walutowych oraz pozycji całkowitej, kontroluje płynność walutową oraz przestrzeganie ustanowionych limitów.

Przekroczenia limitów nie wystąpiły.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez ustanowienie i monitorowanie limitów na otwarte pozycje walutowe oraz poziom walutowych aktywów płynnych.

Dla poszczególnych walut Bank przeprowadza test warunków skrajnych, który wskazuje potencjalne zagrożenia dla wyniku finansowego Banku, wskazuje stopień obciążenia funduszy własnych w sytuacji szokowej i stanowi podstawę do wyliczenia wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

W 2020r. nie wystąpiła konieczność alokowania funduszy własnych na ryzyko walutowe.

RYZIKO OPERACYJNE

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne.

Bank wdrażając efektywną strukturę zarządzania ryzykiem operacyjnym, określił role i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym tworzą: akty normatywne opisujące ten system, struktura organizacyjna systemu, narzędzia informatyczne wspomagające realizację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz informacje o incydentach i zdarzeniach zaistniałych w obszarze wymienionego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest realizowany w sposób ciągły i stanowi integralny element procesu zarządzania Bankiem. W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą wszyscy pracownicy.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza, która sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność a także nadzoruje zgodność polityki Banku w zakresie podejmowanego ryzyka, w tym zagadnień obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa teleinformatycznego, ze strategią i planem finansowym Banku.
- 2) Zarząd, który wprowadza strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka, podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank oraz zapewnia zarządzanie obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa teleinformatycznego w sposób poprawny i efektywny; w szczególności nadzór nad ryzykiem operacyjnym sprawuje Prezes Zarządu.
- 3) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet ZAP) pełni funkcje analityczne, doradcze i wspomagające w stosunku do Zarządu w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 4) Komitet ds. rozwoju IT i bezpieczeństwa Banku Spółdzielczego we Wschowie realizuje zdania określone w polityce ciągłości działania, pełni funkcje koordynujące zgodność działań w zakresie

bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego z celami i potrzebami Banku oraz funkcję opiniodawczą dla Zarządu.

- 5) Wydział Informatyki zapewnia prawidłowe działanie i bezpieczeństwo systemu informatycznego, sporządza raporty z obszarów technologii informacyjnej i bezpieczeństwa teleinformatycznego w zakresie nieobjętym raportowaniem przez Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości przedstawia je odpowiednim komórkom i organom Banku.
- 6) Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości opracowuje i aktualizuje metodykę zarządzania ryzykiem operacyjnym, inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem, sporządza raporty i przedstawia je odpowiednim komórkom i organom Banku.
- 7) Dyrektorzy/Kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych Banku odpowiadają za identyfikację ryzyka operacyjnego w danej jednostce/komórce, podejmują działania ograniczające potencjalne zagrożenia w obszarze ryzyka operacyjnego oraz łagodzące negatywne skutki zrealizowania tego ryzyka; przeprowadzają okresową kontrolę incydentów zarejestrowanych w programie informatycznym wspierającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym.
- 8) Menadżerowie ryzyka operacyjnego rejestrują incydenty i zdarzenia operacyjne niezarejestrowane przez pracowników, również te, o których wiedza pochodzi z raportów pokontrolnych.
- 9) Pracownicy Banku, bez względu na zajmowane stanowisko, zobowiązani są do podejmowania działań ograniczających możliwość wystąpienia ryzyka i ograniczenia jego skutków oraz rejestrowania incydentów i zdarzeń operacyjnych w aplikacji OPERISK oraz rejestrze zdarzeń w obcych bankach.
- 10) Wydział ds. Zgodności i Kontroli Wewnętrznej dokonuje przeglądów poprawności realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank identyfikuje procesy (a w ich ramach krytyczne procesy biznesowe oraz procesy kluczowe), ryzyko powstające w produktach, procesach, systemach istniejących, nowych oraz na etapie ich zmian, dokonuje pomiaru, oceny, monitorowania i kontroli ryzyka, a ponadto stosuje narzędzia redukcji w celu ograniczenia skutków mogących wystąpić zdarzeń operacyjnych.

Identyfikacja ryzyka następuje w celu zapobiegania powstawaniu nieakceptowanego jego poziomu w działaniach realizowanych przez Bank, w szczególności w celu zapobiegania powstawaniu zagrożeń dla zachowania ciągłości działania Banku.

Bank prowadzi działalność detaliczną, i do wyliczania wymogów kapitałowych w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę wskaźnika bazowego, wobec czego nie stosuje podziału na linie biznesowe.

Bank rejestruje wszystkie incydenty i zdarzenia operacyjne, również te, dla których strata potencjalna $\geq 0,00$ zł.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odnosi się do:

- 1) struktury organizacyjnej Banku oraz jej adekwatności do realizacji celów strategicznych,
- 2) czynności wykonywanych przez pracowników,
- 3) adekwatności kwalifikacji pracowników oraz ich rozwoju do potrzeb Banku,
- 4) zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) przeciwdziałania dyskryminacji pracowników m.in. ze względu na wiek, płeć, przekonania, przynależność do partii politycznej, organizacji i związków zawodowych,
- 6) zapobiegania działalności przestępczej pracowników oraz innych osób na szkodę Banku,
- 7) procesów realizowanych przez kanały dystrybucji produktów (tradycyjne i elektroniczne) wykorzystywanych przez Bank,
- 8) bezpieczeństwa fizycznego i teleinformatycznego,
- 9) postępowania w sytuacjach zagrożenia bieżącego funkcjonowania Banku,
- 10) zdarzeń, których skutki dotyczą Bank, natomiast ich przyczyny znajdują się poza jego bezpośrednią kontrolą,

- 11) usług świadczonych w ramach współpracy z kontrahentami na podstawie umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania Banku oraz innych umów,
- 12) ubezpieczeń oraz odszkodowań,
- 13) adekwatności polityki i praktyki ubezpieczeniowej Banku w relacji do ponoszonego ryzyka,
- 14) nowych i istniejących produktów, projektów oraz procesów.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym jest adekwatne do poziomu generowanego ryzyka oraz uwzględnia:

- 1) specyfikę i złożoność wykonywanych czynności generujących ryzyko operacyjne,
- 2) realizowane procesy,
- 3) rozproszenie geograficzne jednostek organizacyjnych Banku,
- 4) liczbę oraz wartość dokonywanych i przetwarzanych transakcji,
- 5) funkcjonowanie systemów informatycznych,
- 6) posiadane mechanizmy kontroli i ochrony,
- 7) w celu właściwej identyfikacji ryzyka operacyjnego Bank gromadzi dane o zdarzeniach operacyjnych, które wystąpiły w podmiotach funkcjonujących w otoczeniu Banku.

W ramach analizy ryzyka operacyjnego Bank:

- 1) sporządza rejestr incydentów z tytułu ryzyka operacyjnego, protokół badania ryzyka oraz mapę ryzyka,
- 2) oblicza prawdopodobieństwo wystąpienia incydentów z uwzględnieniem częstotliwości oraz dotkliwości w poszczególnych kategoriach zdarzeń,
- 3) dokonuje klasyfikacji incydentów ze względu na rodzaj strat,
- 4) sporządza analizę kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- 5) sporządza test warunków skrajnych.

Raporty z przeprowadzonych analiz ryzyka operacyjnego przedkładane są w cyklach kwartalnych Komitetowi ZAP oraz Zarządowi, a w cyklach półrocznych Radzie Nadzorczej.

Do oceny stopnia narażenia Banku na ryzyko operacyjne wykorzystuje się jako odnośnik wskaźnik bazowy, poprzez określenie, jaką część wskaźnika bazowego stanowią straty i potencjalne straty wycenione zgodnie z Zasadami stosowanymi w Banku.

Bank przeprowadza proces samooceny ryzyka operacyjnego w formie ankiety wśród pracowników Banku. Celem ankiety jest rozpoznanie w Banku zjawisk, które mogą powodować zwiększenie narażenia Banku na wystąpienie zdarzeń operacyjnych, zwiększenie świadomości występowania ryzyka u pracowników, a także przygotowania działań zapobiegających (lub zmniejszających) ewentualnym negatywnym skutkom dla wyników i bezpieczeństwa Banku. Raport z przeprowadzonej samooceny przekazywany jest Komitetowi ZAP i Zarządowi.

Bank zidentyfikował procesy występujące w swojej działalności oraz wyodrębnił z nich procesy kluczowe i krytyczne.

Na zidentyfikowane procesy kluczowe, warunkujące realizację strategii Banku, opracowano procedury pracy w trybie normalnym oraz działania w sytuacjach stresowych.

Na zagrożenia w obszarach szczególnie narażonych na ryzyko i mogących istotnie wpłynąć na bezpieczeństwo lub wynik finansowy Bank opracował plany awaryjne i plany ciągłości działania.

Bank zarządza ryzykami bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego jako podgrupą ryzyka operacyjnego stosując te same zasady w zakresie identyfikacji, szacowania, raportowania oraz innych aspektów zarządzania ryzykami.

Główne działania Banku związane z redukcją ryzyka operacyjnego ukierunkowane są na prewencję i podnoszenie kwalifikacji i świadomości zagrożeń wśród pracowników Banku. Działania prewencyjne dotyczą incydentów charakteryzujących się niewielką stratą i wielką częstotliwością występowania oraz dotyczą zastosowania narzędzi ryzyka, które ograniczą częstotliwość występowania.

W celu ograniczania ryzyka operacyjnego Bank transferuje ryzyko mogące powstać w majątku Banku poprzez outsourcing sprzętu i system ubezpieczeń mienia, ponadto stosuje różnorodne metody ograniczania ryzyka dostosowane do poszczególnych obszarów działania Banku narażonych na wystąpienie incydentów operacyjnych.

W przypadku identyfikacji zagrożeń mogących spowodować istotne zdarzenia ryzyka operacyjnego lub w inny sposób istotnie wpłynąć na wyniki banku lub jego bezpieczeństwo, a także w obszarach szczególnie narażonych na ryzyko podejmowane są dodatkowe działania, zależne od charakteru i skali ryzyka.

Bank określił w swojej działalności niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym podstawowe procesy:

- 1) obsługi klienta,
- 2) zatrudnienia, współpracy i zwolnienia pracownika,
- 3) administrowania programami informatycznymi,
- 4) administrowania zasobami Banku.

Sumę strat brutto (zrealizowanych i niezrealizowanych) z tytułu ryzyka operacyjnego z podziałem na klasy zdarzeń przedstawia poniższa tabela:

Kategorie zdarzeń ryzyka operacyjnego		Razem
1. Oszustwa wewnętrzne	1. Działania nieuprawnione	0,00
	2. Kradzież i oszustwo	0,00
2. Oszustwa zewnętrzne	1. Kradzież i oszustwo	832 601,48
	2. Bezpieczeństwo systemów	0,00
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1. Stosunki pracownicze	0,00
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	0,00
	3. Podziały i dyskryminacja	0,00
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	396 189,03
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0,00
	3. Wady produktów	0,00
	4. Klasyfikacje klienta i ekspozycje	15 000,87
	5. Usługi doradcze	0,00
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	5 995,52
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	49 808,61
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	88 209,47
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość	0,00
	3. Napływ i dokumentacja klientów	0,00
	4. Zarządzanie rachunkami klientów	211 964,07
	5. Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	0,00
	6. Sprzedawcy i dostawcy	0,00
RAZEM:		1 599 769,05

RYZYSKO KAPITAŁOWE

Fundusze i regulacyjny wymóg kapitałowy

Fundusze własne

Wartość poszczególnych składników i pomniejszych kapitału podstawowego Tier I, pozycji dodatkowych kapitału podstawowego Tier I, kapitału Tier II:

	Wartość w złotych
Kapitał Tier I	133 374 868,60
Kapitał Tier I podstawowy	133 091 375,23
- Fundusz udziałowy	1 161 000,00
- Kapitał rezerwowy	99 425 841,68
- Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	32 325 000,00
- Zyski zatrzymane	0,00
- Skumulowane całkowite dochody (fundusz z aktualizacji wyceny)	179 533,55
Pomniejszenia kapitału podstawowego	(-) 320 123,07
- Wartości niematerialne i prawne	(-) 227 044,63
- Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	(-) 93 078,44
Kapitał Tier I dodatkowy	603 616,44
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I, podlegających zasadzie praw nabytych	603 616,44
Nadwyżka pomniejszych AT1 ponad kwotę AT1 (pomniejszenie w CET1)	(-) 0,00
Kapitał Tier II	9 480 000,00
Inne korekty w okresie przejściowym	1 480 000,00
Kwota rezerwy ogólnej z tytułu ryzyka kredytowego	8 000 000,00
Fundusze własne (Kapitał Tier I + Kapitał Tier II)	142 854 868,60

Opis instrumentów w kapitale podstawowym Tier I, pozycjach dodatkowych kapitału podstawowego Tier I, kapitale Tier II

- Fundusze własne Banku obejmują:
  - kapitał Tier I,
  - kapitał Tier II.
- Kapitał Tier I Banku obejmuje:
  - kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
    - wpłacony fundusz udziałowy;
    - zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF;
    - niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po podjęciu przez Bank decyzji potwierdzającej ostateczny wynik finansowy;
    - w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
      - fundusz aktualizacji wyceny majątku trwałego,
      - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”;
    - kapitał rezerwowy;
    - fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej;
  - pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
    - wartości niematerialne i prawne według wartości bilansowej;

- b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku;
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji;
  - d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji;
  - e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, których skutki nie zostały odniesione na fundusze;
  - f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności;
  - g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
  - h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości bezwzględnej aktywów i zobowiązań wycenianych według wartości godziwej; W odniesieniu do aktywów i zobowiązań wycenianych według wartości godziwej, w przypadku których zmiana w wycenie księgowej ma częściowy lub zerowy wpływ na kapitał podstawowy Tier I, ich wartości uwzględnia się wyłącznie proporcjonalnie do wpływu odpowiedniej zmiany w wycenie na kapitał Tier I.
- 3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:
- a) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art.52 CRR;
  - b) w ramach korekt okresu przejściowego – obligacje zaliczone do funduszy własnych banku na podstawie „Uchwały KNF nr 314/2009 z dnia 14 października 2009r. w sprawie innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy podstawowych banku, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy podstawowych banku”;
- 4) pomniejszenia dodatkowego kapitału podstawowego:
- a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
  - d) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.
3. Kapitał Tier II Banku obejmuje:
- 1) instrumenty kapitałowe, w tym pożyczki podporządkowane, spełniające warunki opisane w art.63 CRR;
  - 2) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem;
  - 3) pomniejszenia kapitału Tier II:
    - a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
    - b) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
    - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

Główne cechy instrumentów w kapitale podstawowym Tier I oraz instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I i Tier II emitowanych przez Bank:

1	Emitent	Bank Spółdzielczy we Wschowie	Bank Spółdzielczy we Wschowie	Bank Spółdzielczy we Wschowie
2	Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Nie dotyczy	Seria A/2010	Seria B/2010
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	prawo polskie	prawo polskie	prawo polskie
	<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>			
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawowy Tier I oraz część niekwalifikowalna	Kapitał dodatkowy Tier I oraz kapitał Tier II	Kapitał dodatkowy Tier I oraz kapitał Tier II
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Niekwalifikowalne	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
6	Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym /na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	poziom jednostkowy	poziom jednostkowy	poziom jednostkowy
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Udział art.26 ust.3	Obligacja art.62	Obligacja art.62
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w min, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	1 161 000,00zł	544 109,59zł	2 473 972,60zł
		nie wystąpiła kwota wyłączana z kapitału regulacyjnego z uwagi na amortyzację wynikającą z okresu przejściowego	kwota 108 821,92zł ujęta jest w kapitale dodatkowym Tier I, kwota 435 287,67zł ujęta jest w kapitale Tier II, pozostała kwota wyłączana jest z kapitału regulacyjnego z uwagi na amortyzację i limit zaliczania do Tier II w okresie przejściowym	kwota 494 794,52zł ujęta jest w kapitale dodatkowym Tier I, kwota 1 979 178,08zł ujęta jest w kapitale Tier II, pozostała kwota wyłączana jest z kapitału regulacyjnego z uwagi na amortyzację i limit zaliczania do Tier II w okresie przejściowym
9	Wartość nominalna instrumentu	1 161 000,00zł	1 200 000,00zł	5 000 000,00zł
9a	Cena emisyjna	1 000,00zł	1 000,00zł	1 000,00zł
9b	Cena wykupu	1 000,00zł	1 000,00zł	1 000,00zł
10	Klasyfikacja księgowa	Fundusz udziałowy	Emisja własnych papierów wartościowych	Emisja własnych papierów wartościowych
11	Pierwotna data emisji	Nie dotyczy	2010-07-15	2010-12-13
12	Wieczyste czy terminowe	Terminowy	Terminowy	Terminowy
13	Pierwotny termin zapadalności	Nie dotyczy	2025-07-14	2025-12-12
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Tak	Tak	Tak
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Wymagana zgoda KNF dla udziałów wniesionych po dniu 28.06.2013r., członek Banku uczestniczy w podziale zysku za dany rok obrotowy proporcjonalnie do ilości zadeklarowanych udziałów i okresu ich posiadania	Wymagana zgoda KNF, odsetki od obligacji naliczane do daty wykupu (włącznie)	Wymagana zgoda KNF, odsetki od obligacji naliczane do daty wykupu (włącznie)
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
	<i>Kupony / dywidendy</i>			
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna

18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Oprocentowanie udziałów nie może przekroczyć czterokrotności oprocentowania 12-miesięcznych wkładów terminowych dla osób fizycznych, obowiązującego w Banku na dzień 31 grudnia roku obrotowego, za który dokonuje się podziału nadwyżki	Stawka WIBOR 6M powiększona o marżę w wysokości 3 punktów procentowych	Stawka WIBOR 6M powiększona o marżę w wysokości 3 punktów procentowych
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	Uznaniowe	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	Uznaniowe	Nie dotyczy	Nie dotyczy
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	Nie	Nie	Nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
29	Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie	Nie	Nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	W trybie i na zasadach określonych w ustawie Prawo bankowe i ustawie Prawo spółdzielcze	Obligacja stanowiąca zobowiązanie podporządkowane. W przypadku ogłoszenia upadłości Emitenta lub jego likwidacji, roszczenia Obligatariuszy zaspokajane są w ostatniej kolejności	Obligacja stanowiąca zobowiązanie podporządkowane. W przypadku ogłoszenia upadłości Emitenta lub jego likwidacji, roszczenia Obligatariuszy zaspokajane są w ostatniej kolejności
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie	Tak	Tak
37	Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy	Brak wieczystości, nie posiada niższego poziomu podporządkowania niż instrumenty w TIER II	Brak wieczystości, nie posiada niższego poziomu podporządkowania niż instrumenty w TIER II

Opis wszystkich ograniczeń zastosowanych do obliczenia funduszy własnych zgodnie z CRR oraz instrumentów, filtrów ostrożnościowych i odliczeń, do których te ograniczenia mają zastosowanie.

Fundusz udziałowy

Bank wykazuje w funduszach własnych w ramach funduszu udziałowego bezpośrednio udziały opłacone do dnia 28 czerwca 2013 roku.

Bank zalicza do funduszy własnych udziały opłacone po dacie 28 czerwca 2013 roku po uzyskaniu zgody KNF.

Fundusz udziałowy na dzień	2020-12-31
- wartość bilansowa	1 161 000,00
- wartość udziałów opłaconych po 28 czerwca 2013 roku	0,00
Fundusz udziałowy przyjęty do wyliczania współczynnika wypłacalności	1 161 000,00

Fundusz aktualizacji wyceny instrumentów zakwalifikowanych do portfela” dostępne do sprzedaży”

Skutki wyceny instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży” Bank wykazuje w rachunku funduszy własnych, w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów, według następujących zasad:

- 1) Bank uwzględni w obliczeniach pozycji kapitału podstawowego Tier I kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych i kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”;

Fundusz aktualizacji wyceny instrumentów zakwalifikowanych do portfela "dostępne do sprzedaży" na dzień	2020-12-31
- wartość bilansowa	95 056,72
- podatek dochodowy odroczony	-18 064,00
Fundusz aktualizacji wyceny instrumentów zakwalifikowanych do portfela "dostępne do sprzedaży" zaliczony do funduszy własnych Banku na potrzeby obliczania współczynnika wypłacalności	76 992,72

Fundusz aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych

Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych Bank wykazuje w rachunku funduszy własnych w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów, według następujących zasad:

- 2) Bank uwzględni w obliczeniach pozycji kapitału podstawowego Tier I kapitał z aktualizacji;

Fundusz aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych na dzień	2020-12-31
- wartość bilansowa	102 540,83
Fundusz aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych zaliczony do funduszy własnych Banku na potrzeby obliczania współczynnika wypłacalności	102 540,83

Wyemitowane obligacje

Wyemitowane przez Bank obligacje, na mocy „Uchwały Komisji Nadzoru Finansowego nr 314/2009 z dnia 14 października 2009 roku w sprawie innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy podstawowych banku, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy podstawowych banku” Bank wykazuje w pozycjach dodatkowych funduszy podstawowych Tier I (jako korekty okresu przejściowego) według poniższych zasad:

- 1) podstawą obliczeń do wyznaczania podstawy amortyzacji obligacji jest kwota instrumentów wyemitowanych do dnia 31.12.2011r. i pozostająca w obiegu na dzień 31.12.2012r.;

- 2) począwszy od 2014r. kwota podstawy amortyzacji obligacji jest umniejszana w kolejnych latach odpowiednio o: w 2014r. o 20%, w latach 2015 do 2021 o 10% każdego roku, jednorazowo 10% pierwszego dnia 2022 roku;
- 3) Bank do umniejszania stosuje amortyzację jednorazową, to znaczy stosownych pomniejszeń dokonuje na początku roku kalendarzowego za cały rok;
- 4) zamortyzowane kwoty obligacji, Bank wykazuje jako instrumenty zaliczane do kapitału Tier II (jeżeli spełniają one warunki wynikające z art. 63 CRR);
- 5) niezależnie od stosowania zasady amortyzowania kwot obligacji, o których mowa powyżej, Bank stosuje amortyzację tych instrumentów ze względu na termin wymagalności.

Wyemitowane przez bank obligacje na dzień	2020-12-31
- wartość bilansowa	6 200 000,00
- amortyzacja w 2014-2020 roku	-4 960 000,00
- amortyzacja z funduszy ze względu na termin wymagalności	-636 383,56
Wyemitowane obligacje zaliczane do kapitału Tier I	603 616,44
- amortyzacja w 2014-2020 roku	4 960 000,00
- amortyzacja z funduszy ze względu na termin wymagalności	-2 545 534,25
- pomniejszenie do kwoty przypadającego na rok limitu tj. 1 4800 000zł*	-934 465,75
Wyemitowane obligacje zaliczane do kapitału Tier II	1 480 000,00

*limit kwotowy zaliczania do Tier II na koniec 2020 roku wynosił 1 480.000,00

Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe

1. Bank pomniejsza kapitał podstawowy Tier I o:

- 1) nadwyżkę zaangażowania kapitałowego w instrumenty zaliczane do kapitału podstawowego Tier I podmiotów sektora finansowego, w których Bank dokonał znacznej inwestycji nad 10% kapitału podstawowego Tier I Banku obliczonego bez uwzględniania pomniejszeń, o których mowa w §7 ust.2 pkt 2 lit. d, g oraz pomniejszeń z tytułu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności i wynikających z różnic przejściowych;
- 2) nadwyżkę kwoty aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego uzależnionych od przyszłej rentowności nad 10% kapitału podstawowego Tier I Banku obliczonego bez uwzględniania pomniejszeń, o których mowa w §7 ust.2 pkt 2 lit. d, g oraz pomniejszeń z tytułu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartych na przyszłej rentowności i wynikających z różnic przejściowych;
- 3) nadwyżkę łącznej kwoty zaangażowania kapitałowego w instrumenty zaliczane do kapitału podstawowego Tier I podmiotów sektora finansowego, w których Bank dokonał znacznej inwestycji i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego uzależnionych od przyszłej rentowności i wynikających z różnic przejściowych ponad 17,65% kapitału podstawowego Tier I Banku obliczonego bez uwzględniania pomniejszeń, o których mowa w §7 ust.2 pkt 2.

2. Pozycjom wyłączonym z odliczeń nie spełniającym warunków progowych zawartych w ust.7 nadaje się wagę ryzyka 250%.

3. Udział kapitałowy w podziale na rodzaj kapitału przedstawia poniższa tabela:

Nazwa podmiotu	Łączny udział kapitałowy w podmiocie w podziale na rodzaj kapitału			Razem
	udział kapitałowy w kapitał podstawowy Tier I podmiotu	udział kapitałowy w pozycje dodatkowe Tier I podmiotu	udział kapitałowy w kapitał Tier II podmiotu	
SGB-Bank SA Poznań	7 962 500,00	-	2 086 801,75	10 049 301,75
BPS SA Warszawa	42 245,00	-	-	42 245,00
BGŻ BNP PARIBAS SA Warszawa	1,00	-	-	1,00
SGB Leasing Sp. z o.o. Poznań	2 606 800,00	-	250 000,00	2 856 800,00
MACIF Życie	250,00	-	-	250,00
TUW SKOK	100,00	-	-	100,00
Concordia Polska TUW	62,00	-	-	62,00
TUW Warszawa	30,00	-	-	30,00
	10 611 988,00	-	2 336 801,75	12 948 789,75

Bank dokonał znacznej inwestycji kapitałowej w podmiot SGB Leasing Sp. z o.o. Kwota inwestycji stanowiła mniej niż 10% Kapitału podstawowego Tier I.

Informacje na temat poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku przedstawia poniższa tabela:

Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty i kapitały rezerwowe	Kwota	Odniesienie do art. rozporządzenia (UE) nr 575/2013 - kwota
Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	99 605 375,23	Art. 26 ust. 1
Fundusze ogólne ryzyka bankowego	32 325 000,00	Art. 26 ust. 1 lit. f
Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	1 161 000,00	Art. 486 ust. 2
Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	133 091 375,23	Suma wierszy od 1 do 5a
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		
Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-93 078,44	Art. 34, 105
Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-227 044,63	Art. 36 ust. 1 lit. b, art. 37
Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-320 123,07	Suma wierszy od 7 do 28
Kapitał podstawowy Tier I	132 771 252,16	wiersz 6 plus wiersz 28
Kapitał dodatkowy Tier 1: instrumenty		
Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 4, i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	603 616,44	Art. 486 ust. 3
Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	603 616,44	
Kapitał dodatkowy Tier 1: korekty regulacyjne		
Kapitał dodatkowy Tier I	603 616,44	
Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	133 374 868,60	
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy		
Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	1 480 000,00	Art. 62, 63
Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	8 000 000,00	Art. 62 lit c) i d)
Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	9 480 000,00	suma wierszy od 46 do 50
Kapitał Tier II	9 480 000,00	Wiersz 51 minus wiersz 57
Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	142 854 898,60	Suma wierszy 45 i 58
Aktywa ważne ryzykiem razem	754 195 994,76	
Współczynniki i bufory kapitałowe		
Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,60%	Art. 92 ust. 2 lit. a)
Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,68%	Art. 92 ust. 2 lit. b)
Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,94%	Art. 92 ust. 2 lit. c)
Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	2,500%	Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130, 131, 133
W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,500%	
W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0,00%	
W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0,00%	Uchylenie bufora ryzyka systemowego - pismo KNF znak DBD-DBSZ5.7111.40.2020.PO z 19 marca 2020r.
Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	18 854 899,87	Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art.128
Kwoty poniżej progów odliczeń (przed ważeniem ryzyka)		
Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	10 091 989,75	Art. 36 ust. 1 lit. h), art.45, 46, art. 56 lit. c), art.59, 60, art. 66 lit. C), art.69,70

Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10 % oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	2 856 800,00	Art. 36, ust. 1 lit. i), 45, 48
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	3 316 788,85	Art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48
Pałapy stosowane do uwzględniania rezerw w kapitale Tier II		
Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pałapy)	8 000 000,00	Art. 62

Dźwignia finansowa

Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

	Kwota mająca zastosowanie
Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	1 615 001 630,68
Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	32 429 183,00
Inne korekty	3 876 572,75
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	1 651 307 386,43

Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)	
Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale uwzględnieniem zabezpieczenia)	1 615 001 631,68
(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	3 876 572,75
Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	1 618 878 203,43
Inne pozycje pozabilansowe	
Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	106 713 143,87
(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	- 74 283 960,87
Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	32 429 183,00
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej	
Kapitał Tier I	133 374 868,60
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	1 651 307 386,43
Wskaźnik dźwigni	
Wskaźnik dźwigni (MIN 3%)	8,63%

Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych):

	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:
EU-4	Obligacje zabezpieczone
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa

EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	37 331 108,36
EU-7	Institucje	401 236 589,43
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	330 800 225,58
EU-9	Ekspozycje detaliczne	303 406 119,18
EU-10	Przedsiębiorstwa	55 044 892,89
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	20 716 261,31
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	81 014 523,94

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym we Wschowie; Rozdział VII – Ryzyko nadmiernej dźwigni
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Czynniki wpływające na wskaźnik dźwigni to: wielkość sumy bilansowej banku, wielkość zobowiązań pozabilansowych o określonych wagach ryzyka

Na sumę wielkość aktywów składa się suma bilansowa Banku w kwocie 1.615.001.630,68zł pomniejszona o wartości niematerialne i prawne netto w kwocie 227.044,63zł oraz powiększona o wartość rezerw celowych i odpisów aktualizujących utworzonych w roku 3.649.528,12zł.

Na sumę wielkość pozycji pozabilansowych składa się wielkość pozycji pozabilansowych spełniająca kryteria rozporządzenia CRR.

Czynniki, które wywarły wpływ na wielkość współczynnika dźwigni to głównie wzrost funduszy Tier I i aktywów oraz wzrost udzielonych zobowiązań pozabilansowych.

Adekwatność kapitałowa

- 1) BS stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
  - a) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
  - b) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego
  - c) metodę podstawową w zakresie ryzyka walutowego.
- 2) Poniższa tabela przedstawia:
  - łączną kwotę ekspozycji według wyceny bilansowej po korektach rachunkowych, bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka kredytowego,
  - średnią kwotę ekspozycji
  - kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji.

Lp.	Nazwa kategorii ekspozycji (występujących w Banku)	Łączna wartość ekspozycji według wyceny bilansowej stan na dzień 31.12.2020r.	Średnia kwota ekspozycji w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r.	Kwota stanowiąca 8% ekspozycji ważonej ryzykiem stan na 31.12.2020r.
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	197 908 196,87	161 416 513,65	663 357,77
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	38 553 282,29	37 657 891,55	598 124,52
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2 918 826,07	3 130 205,63	59 153,04
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00	0,00	0,00
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,00	0,00	0,00
6	Ekspozycje wobec instytucji	522 673 437,31	398 043 317,75	0,00
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	124 854 948,88	356 075 587,78	4 390 373,63
8	Ekspozycje detaliczne	335 531 660,63	301 089 083,20	16 460 881,65
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	400 827 515,66	205 498 734,63	20 641 055,21
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	21 308 954,85	22 150 431,50	2 202 575,52
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	1 082 648,31	1 341 770,90	129 917,80
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00	0,00

13	Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,00	0,00	0,00
14	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,00	0,00	0,00
15	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	15 865 441,30	8 492 092,21	3 173 088,26
16	Ekspozycje kapitałowe	15 054 358,09	17 188 478,10	1 748 756,45
17	Inne pozycje	49 012 076,24	47 209 078,49	2 769 151,72
	Razem	1 725 591 346,50	1 559 293 185,39	52 836 435,57

3) Poniższe zestawienie przedstawia poziom wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka.

Kapitał regulacyjny na:	wartość
Ryzyko kredytowe	52 836 435,58
Ryzyko operacyjne	7 499 244,00
Ryzyko walutowe	0,00
Przekroczenie limitu znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym	0,00
Kapitał regulacyjny razem	60 335 679,58
TCR (%)	18,94

Kapitał wewnętrzny

Zagadnienia związane z przekształcaniem miar ryzyka w wymogi kapitałowe reguluje „Procedura szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym we Wschowie”.

Bank prowadzi wewnątrzbankowy proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP), na który składają się:

- 1) określenie polityki zarządzania ryzykiem i kapitałem;
- 2) identyfikacja wszystkich rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku i określenie istotnych rodzajów ryzyka;
- 3) kwantyfikacja i agregacja ryzyka;
- 4) oszacowanie oraz alokacja kapitału wewnętrznego;
- 5) monitoring i kontrola ryzyka oraz kapitału wewnętrznego.

Jako ryzyko istotne Bank uznaje te rodzaje ryzyka, które są objęte obliczaniem łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko dla banków, które nie posiadają portfela handlowego oraz rodzaje ryzyka wymienione w art. 79, 81, 83, 84, 85 i 86 Dyrektywy CRD IV.

Do ryzyk istotnych, które podlegają szacowaniu kapitału wewnętrznego, Bank zalicza następujące ryzyka: kredytowe, koncentracji, płynności, stopy procentowej w księdze bankowej, walutowe, operacyjne, kapitałowe.

Uznane za istotne ryzyko braku zgodności, ryzyko utraty reputacji i ryzyko zarządzania (biznesowe) Bank pokrywa kapitałem wewnętrznym obliczonym dla ryzyka operacyjnego.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, tym samym oblicza łączną wielkość wymogu kapitałowego (kapitał wewnętrzny) w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego, co oznacza, że punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest kapitał regulacyjny, obliczony zgodnie z obowiązującymi w Banku procedurami opisującymi ten proces.

Do obliczania kapitału wewnętrznego Bank przyjmuje:

- 1) wartości kapitału regulacyjnego dla ryzyk: kredytowego, operacyjnego i walutowego,
- 2) wyniki weryfikacji ryzyk objętych tworzeniem kapitału regulacyjnego; w przypadku, gdy kapitał regulacyjny nie w pełni pokrywa te ryzyka, Bank zwiększa kwotę wymogów,
- 3) dla ryzyk nieobjętych regulacyjnym wymogiem kapitałowym:
  - a) wyniki testów warunków skrajnych dla ryzyk: płynności, stopy procentowej i walutowego,

b) kwoty przekroczenia dla limitów koncentracji: branżowej, zabezpieczeń, instrumentów finansowych, geograficznej, dużych ekspozycji kredytowych.

Na dzień 31.12.2020r. kapitał wewnętrzny miał wartość 95.171.339,64zł.

Ekspozycje kapitałowe

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1	Udziały	0,00	4 538 173,69
2	Akcje	0,00	8 004 807,00
3	Bankowe Papiery Wartościowe SGB-Banku SA utrzymywane do terminu zapadalności	0,00	2 511 377,40
x	Razem	0,00	15 054 358,09
4	Jednostki uczestnictwa TFI	0,00	15 865 441,30
5	Certyfikaty inwestycyjne	0,00	1 082 648,31
x	Razem	0,00	16 948 089,61
x	OGÓLEM	0,00	32 002 447,70

Akcje i udziały zaliczone do aktywów trwałych wycenia się według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności (Bankowe Papiery Wartościowe) wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości odnosi się na fundusz z aktualizacji wyceny. Wartość godziwa ustalana jest na podstawie wyceny jednostki uczestnictwa prezentowanej na stronie internetowej Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych.

Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2020 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1	Udziały	4 538 173,69	-	4 538 173,69
2	Akcje	8 004 807,00	-	8 004 807,00
3	Bankowe Papiery Wartościowe	2 511 377,40	-	2 511 377,40
4	TFI - jednostki uczestnictwa	15 865 441,30	-	15 865 441,30
5	TFI - certyfikaty inwestycyjne	1 082 648,31	-	1 082 648,31
6	Obligacje banków	121 436 847,88	-	121 436 847,88
7	Obligacje budżetów	4 417 790,62	-	4 417 790,62
8	Obligacje pozostałe	25 535 530,83	-	25 535 530,83
9	Bony pieniężne NBP	189 496 352,13	-	189 496 352,13
10	Skrypty dłużne	0,00	-	0,00
x	OGÓLEM	372 888 969,16	0,00	372 888 969,16

Rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych w podziale na: papiery notowane na giełdzie, odpowiednio zdywersyfikowane portfele papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych oraz inne ekspozycje.

Rodzaje instrumentów	Kwota w zł
Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie giełdowym	0,00
Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie pozagiełdowym	146 972 378,74
Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością, nie znajdujące się w obrocie na rynku regulowanym	210 862 232,36
Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością	15 054 358,06
RAZEM	372 888 969,16

Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie.

W 2020 roku Bank realizował dochody między innymi z tytułu:

- dyskonta bonów pieniężnych NBP w kwocie 887.937,63zł (otrzymane),
- odsetek od Bankowych Papierów Wartościowych SGB-Banku SA w Poznaniu w kwocie 147.856,80zł (otrzymane),
- odsetek od nabytych obligacji banków, komunalnych i komercyjnych w kwocie 76.482,14zł (otrzymane),
- spłaty należności z tytułu skryptów dłużnych (kapitał i odsetki) w kwocie 68.021,27zł,
- przychody w wycenie TFI odniesione w poprzednim okresie w koszty w kwocie 1.205,05zł,
- koszty wyceny jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych poniżej ceny nabycia w kwocie 591.092,10zł.

Całkowita wartość niezrealizowanych zysków i strat, łączne niezrealizowane zyski i straty z aktualizacji wyceny oraz inne pozycje o podobnym charakterze zaliczone do Tier I lub Tier II.

W 2020 roku bank dokonał przeszacowania wartości jednostek uczestnictwa TFI oraz certyfikatów inwestycyjnych, sprzedaży (odkupienia) jednostek uczestnictwa SGB Dłużny, częściowej sprzedaży (odkupienia) certyfikatów inwestycyjnych FIZAN SGB.

Spadek wartości i sprzedaż odniesiona na fundusz aktualizacji wyceny w kwocie 1.061.690,87zł. Zwiększenie funduszu aktualizacji wyceny nastąpiło z tytułu naliczenia rezerwy na podatek dochodowy odroczonej od spadku wartości w kwocie 201.718,00zł.

Bufory

Na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym Bank utrzymuje kwotę kapitału podstawowego Tier I, dodatkową w stosunku do kapitału podstawowego Tier I utrzymywanego na potrzeby spełnienia wymogu w zakresie funduszy własnych, o których mowa w art.92 ust.1 rozporządzenia 575/2013 w wysokościach podanych w tabeli:

rodzaj bufora	poziom bufora	dodatkowa kwota kapitału Tier I (do utrzymania)
bufor zabezpieczający	2,50%	3 571 371,72
bufor antycykliczny	0,00%	0,00
bufor systemowy	0,00%	0,00

RYZIKO BIZNESOWE

Ryzykiem biznesowym Bank zarządza poprzez opracowywanie planów strategicznych i ich modyfikację oraz opracowując plan ekonomiczno-finansowy. Opracowywanie ww. planów uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym oraz przeprowadzane testy warunków skrajnych (stress-testy).

Proces zarządzania ryzykiem biznesowym w Banku obejmuje identyfikację, pomiar, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka.

Podział zadań i raportowanie został opisany w zasadach zarządzania ryzykiem biznesowym.

- 1) Wydział Marketingu:
    - a) przy współpracy w Wydziale Produktów Bankowych zbiera i opracowuje dane marketingowe na potrzeby przeprowadzanych przez Bank wewnętrznych kampanii reklamowych, a także wdrażania nowych produktów i modyfikacji produktów znajdujących się w ofercie Banku (np. analiza konkurencji),
    - b) opracowuje i przekazuje Głównemu Księgowemu założenia do planu ekonomiczno-finansowego w terminach zgodnych z ich sporządzaniem,
    - c) opracowuje plan marketingowy zgodnie z założeniami strategii Banku i przedstawia półroczne sprawozdanie z jego wykonania Zarządowi Banku,
    - d) przeprowadza badania marketingowe (np. merchandising w oddziałach przynajmniej raz w roku) oraz innego typu badania na zlecenie Zarządu (np.: analizę zamkniętych rachunków lub badanie satysfakcji klienta).
  - 2) Główny Księgowy:
    - a) sporządza plan finansowy Banku i w cyklach kwartalnych przedstawia Zarządowi i Radzie Nadzorczej jego wykonanie,
    - b) współuczestniczy w opracowaniu Strategii Banku w terminach jej sporządzania.
  - 3) Wydział Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości m.in.
    - a) sporządza i raportuje do Zarządu Banku analizę rentowności Oddziałów,
    - b) raportuje do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej wyniki testów warunków skrajnych z częstotliwością określoną w regulacjach dedykowanych poszczególnym ryzykom,
  - 4) Dyrektor Sieci Sprzedaży:
    - a) w okresach rocznych sporządza plan sprzedaży i przedstawia do zatwierdzenia Zarządowi Banku,
    - b) w okresach miesięcznych sporządza realizację planu sprzedaży i raportuje Zarządowi Banku.
  - 5) pozostałe wydziały Centrali do 10 dnia kalendarzowego po zakończeniu kwartału przekazują do Wydziału Ryzyk Bankowych i Sprawozdawczości dane do analizy rentowności Oddziałów.
  - 6) Komitet ZAP analizuje ryzyko biznesowe w zakresie i terminach zgodnych z Regulaminem funkcjonowania Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami-Komitetu ZAP”.
- Sposób ograniczania ryzyka w procesie zarządzania uzależniony jest od skali i charakteru narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka i następuje przede wszystkim poprzez działania zapobiegawcze, limitowanie i transferowanie ryzyka.

Na niezidentyfikowane ryzyka, które mogą wystąpić w przyszłości, Bank tworzy rezerwę na ryzyko ogólne.

RYZIKO BRAKU ZGODNOŚCI

1. Bank dąży do zapewnienia zgodności w celu:
  - 1) ograniczenia ryzyka braku zgodności, ryzyka prawnego, ryzyka reputacji oraz ryzyka operacyjnego;
  - 2) ochrony interesów klientów;
  - 3) budowania korzystnego wizerunku Banku jako instytucji szanującej przepisy prawa, regulacje wewnętrzne, wytyczne regulatorów i przyjęte standardy postępowania.
2. Skutkami naruszeń compliance w zakresie ryzyka braku zgodności mogą być:
  - 1) wystąpienie sankcji prawnych bądź regulaminowych;
  - 2) materialne straty finansowe;
  - 3) naruszenie lub utrata reputacji Banku.
3. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności
  - 1) Rada Nadzorcza w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:
    - nadzoruje wykonywanie przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności;

- zatwierdza niniejsze zasady (w tym regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności) i nadzoruje ich przestrzeganie;
  - co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe (w tym roczne) raporty komórki do spraw zgodności oraz informacje od Zarządu;
  - informuje Spółdzielnię o wynikach oceny, o której mowa w pkt. 3).
- 2) Zarząd Banku w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności m.in:
- odpowiada za efektywne zarządzanie w Banku ryzykiem braku zgodności, w tym za ustanowienie stałej i skutecznie działającej komórki do spraw zgodności, organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem;
  - odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie oraz zapewnienie przestrzegania niniejszych zasad;
  - odpowiada za składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności;
  - w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu niniejszych zasad podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące;
  - odpowiada za zapewnienie niezależności komórki ds. zgodności;
  - zapewnia odpowiednie zasoby kadrowe komórki ds. zgodności, niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz konieczne środki finansowe do systematycznego podnoszenia kwalifikacji;
  - zapewnia komórce ds. zgodności dostęp do dokumentów, informacji, potrzebnych danych do wykonywania obowiązków służbowych, w tym do uzyskiwania pomocy od pracowników odpowiednich komórek, a w przypadku zaistnienia potrzeby zamawiania ekspertyz zewnętrznych.
- 3) Zadania kadry kierowniczej podejmowane w działaniu podległych komórek i jednostek organizacyjnych:
- udział w projektowaniu oraz wdrażaniu mechanizmów kontrolnych w zakresie zapewniania zgodności;
  - nadzór nad przestrzeganiem zasad w zakresie ryzyka braku zgodności, a także innych regulacji wewnętrznych;
  - kształtowanie świadomości obowiązku przestrzegania panujących norm;
  - promowanie zasad dobrej praktyki bankowej i zachęcanie do przyjmowania postaw etycznych;
  - zaznajamianie podległych pracowników z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi;
  - monitorowanie zgodności wewnętrznych aktów prawnych z przepisami zewnętrznymi i wewnętrznymi oraz stanowiskami i wytycznymi regulatorów (w szczególności dot. centrali Banku);
  - identyfikacja ryzyka braku zgodności podczas bieżącej pracy, w szczególności podczas niezależnego testowania oraz współpracowanie z komórką ds. zgodności w zakresie oceny zidentyfikowanych w komórkach/jednostkach organizacyjnych Banku naruszeń compliance;
  - wykonywanie i nadzorowanie działań zaradczych zmierzających do obniżenia narażenia banku na ryzyko braku zgodności;
  - identyfikowanie potencjalnych i rzeczywistych konfliktów interesów występujących w ich obszarach odpowiedzialności.
- 4) Wszyscy pracownicy Banku zobowiązani są do:
- znajomości przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków. W intranecie Banku na bieżąco Biuro Zarządu zamieszcza zmiany w przepisach wewnętrznych;
  - bezwzględnego przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Informacja o zmianach w przepisach prawa prezentowana jest w intranecie Banku – repozytorium plików – Stanowisko ds. Zgodności – katalog Zmiany w przepisach prawa;

- informowania komórki ds. zgodności o przypadkach naruszeń compliance, w szczególności niezwłocznie w przypadku naruszeń o charakterze znaczącym lub krytycznym;
  - zgłaszania do komórki ds. zgodności własnych pomysłów dotyczących możliwości ograniczania naruszeń compliance;
  - dbałości o dobre imię Banku i godne jego reprezentowanie;
  - lojalności wobec Banku, w którym są zatrudnieni;
  - wykorzystywania posiadanej wiedzy i kwalifikacji w interesie Banku i jego klientów;
  - niepodejmowania czynności, które mogłyby doprowadzić do konfliktu interesów pomiędzy nimi a Bankiem, w szczególności nie powinni podejmować działań konkurencyjnych wobec Banku, w którym są zatrudnieni;
  - nienadużywania zajmowanego w Banku stanowiska do osiągnięcia nienależnych osobistych korzyści;
  - okazywania szacunku wobec pracowników podległych, w tym w szczególności niestosowania jakichkolwiek form mobbingu lub dyskryminacji.
- 5) Komórka ds. ryzyka zgodności. W Banku rolę komórki ds. zgodności w 2020 roku pełniło Stanowisko ds. Zgodności. Zadania komórki:
- prowadzenie rejestru naruszeń compliance;
  - sporządzanie na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacji dotyczących stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności, zmian w poziomie ryzyka;
  - przedstawianie Zarządowi propozycji działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania w przyszłości;
  - bieżące informowanie Zarządu o przypadkach występowania istotnych naruszeń compliance;
  - monitorowanie na bieżąco zmian w zewnętrznych przepisach prawa; informowanie pracowników Banku o zaistniałych zmianach w zewnętrznych przepisach prawa, poprzez zamieszczenie zmian w intranecie Banku – repozytorium plików – Stanowisko ds. Zgodności;
  - opiniowanie nowych produktów lub procesów pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia zdarzeń compliance;
  - opiniowanie procedur wewnętrznych lub wzorów umów, pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance (z wyjątkiem wzorów przygotowywanych przez Spółdzielnię lub Bank Zrzeszający); Zadanie to wspomagane jest przez Kancelarię prawną, która dokonuje także weryfikacji dokumentów tworzonych przez Bank, w tym dokumentów niestandardowych pod względem formalno-prawnym;
  - opiniowanie materiałów reklamowych Banku (z wyjątkiem materiałów przygotowywanych przez Bank Zrzeszający) pod względem posiadania wymaganych zapisów względem klientów banku;
  - monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię;
  - monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez Prezesa Zarządu w wyniku niezależnego testowania i innych kontroli przeprowadzanych w Banku;
  - projektowanie, wprowadzanie i stosowanie procedur i metodyk zarządzania ryzykiem braku zgodności;
  - kształtowanie świadomości istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku;
  - nadzorowanie funkcjonowania rejestru spraw sądowych;
  - nadzorowanie spraw dot. postępowań administracyjnych i sądowych (cywilnych, karnych i administracyjnych) w celu oceny ryzyka braku zgodności w sprawach powierzonych przez Zarząd;
  - opiniowanie umów oraz innych dokumentów Banku pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance;

- nadzorowanie zmian w zakresie udzielania, odwoływania i ewidencjonowania pełnomocnictw i kompetencji w Banku Spółdzielczym we Wschowie;
- zgłaszanie zmian danych w rejestrze przedsiębiorców KRS oraz przesyłanie dokumentów w ramach postępowania rejestrowego;
- opiniowanie zapisów wykonywanych umów w kontekście jej realizacji oraz dokumentacji dot. zamówień publicznych w przypadku takiej zasadności wskazanej przez komórkę/jednostkę organizacyjną Banku w celu oceny ryzyka braku zgodności.

W celu zapewnienia zgodności Pracownicy Banku, komórka ds. zgodności oraz członkowie organów Banku korzystają z pomocy świadczonej przez współpracujących z bankiem radców prawnych.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności obejmowało w szczególności następujące obszary:

1. ogólnie rozporządzenie o ochronie danych, zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych;
2. ochronę konkurencji i konsumentów, zgodnie z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów;
3. zwalczanie nieuczciwej konkurencji, zgodnie z ustawą o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
4. przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom rynkowym, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym;
5. zachowanie tajemnicy bankowej i tajemnicy przedsiębiorstwa, zgodnie z ustawą Prawo bankowe i ustawą o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
6. przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
7. kredyty konsumenckie, zgodnie z ustawą o kredycie konsumenckim;
8. kredyty hipoteczne, zgodnie z ustawą o kredycie hipotecznym oraz nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami;
9. obowiązki informacyjne Banku, zgodnie z ustawą Prawo bankowe;
10. etykę bankową (dobre praktyki bankowe) zgodnie z Kodeksem Etyki Bankowej przyjętym przez Związek Banków Polskich;
11. umowy outsourcingowe, zgodnie z ustawą Prawo bankowe;
12. bancassurance;
13. nietrafiona/nieuczciwa sprzedaż (misselling);
14. uchwały i rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego;
15. realizację zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz Spółdzielnię.

Poziom ryzyka braku zgodności w 2020 roku uznano jako niski.

Straty z tytułu ryzyka na 31.12.2020 rok nie przewyższają 30% wskaźnika bazowego.

Nie ustalono nieprawidłowości krytycznych oraz znaczących w całym 2020 roku.

W stwierdzonych przypadkach naruszenia zgodności w 2020r. podjęte zostały działania naprawcze.

RYZIKO UTRATY REPUTACJI

Bank w 2020 roku wdrożył zasady zarządzania ryzykiem, utraty reputacji. Oceniając poziom ryzyka Bank uwzględnił:

1. czynniki będące konsekwencją działań Banku i sposób postrzegania banku przez opinię publiczną,
2. czynniki zewnętrzne, w tym różnorodne zdarzenia, negatywne informacje o sektorze bankowości w Polsce, o Banku i jego pracownikach.

Przeprowadzona ocena poziomu ryzyka wykazała brak symptomów wskazujących na naruszenie reputacji Banku, dlatego poziom niski.

AKTYWA OBCIĄŻONE I WOLNE OD OBCIĄŻEŃ

Formularz A -Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		10	40	60	90
10	Aktywa Banku	0	0	1 598 053 541,07	16 948 089,61
30	Instrumenty kapitałowe	0	0	12 542 980,69	0
40	Dłużne papiery wartościowe	0	0	343 397 898,86	0
120	Inne aktywa	0	0	16 948 089,61	16 948 089,61

W Banku nie występują aktywa obciążone, zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania.

ZMIENNE SKŁADNIKI WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH STANOWISKA KIEROWNICZE

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego we Wschowie stosuje „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym we Wschowie”. Odpowiedzialność za należyte stosowanie „Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze” ponosi Zarząd BS Wschowa. Realizując zapisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017r. dokonano oceny obowiązującego w Banku Spółdzielczym we Wschowie systemu wynagradzania i stwierdzono, że brak w nim elementów zachęcających do podejmowania nadmiernego ryzyka.

Bank korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń stosuje Politykę zmiennych składników wynagrodzeń w ograniczonym zakresie ze względu na organizację wewnętrzną, rodzaj, zakres i złożoność prowadzonej działalności. Przyjmuje się, że dla celów Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym we Wschowie osobami mającymi istotny wpływ na profil ryzyka Banku są członkowie Zarządu. Sporządzenie wykazu stanowisk zostało poprzedzone analizą zakresów czynności i odpowiedzialności osób zajmujących stanowiska, o których mowa w art. 9ca ust. 1 ustawy – Prawo bankowe w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji.

W 2020 rok osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017r. przyznano i wypłacono zmienne składniki wynagrodzeń. Przyznanie i wypłata zmiennych składników wynagrodzeń w 2020 rok nastąpiła na podstawie przyjętych w banku rozwiązań wynikających z zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017r.

Po dokonaniu analizy stanowisk, określeniu kręgu pracowników, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka do obowiązującego w Banku systemu wynagradzania Członków Zarządu Banku zastosowano w 2020r. zmienny składnik wynagrodzenia w rozumieniu Rozporządzenia tj. regulaminową premię roczną. Wynagrodzenie Członków Zarządu Banku jest podzielone na część stałą (wynagrodzenie zasadnicze określone w umowie o pracę) oraz część zmienną. Ponadto Członkowi Zarządu przysługuje odprawa emerytalno-rentowa kodeksowa, nagroda mająca charakter wyjątkowy, której podstawą nie jest ocena efektów pracy, dodatki do wynagrodzenia oraz odprawa pośmiertna. Udział składników stałych wynagrodzenia (płaca zasadnicza) w łącznym wynagrodzeniu zapewnia prowadzenie w Banku elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzeń.

Część zmienną stanowi regulaminowa premia roczna przyznawana na podstawie efektów pracy Członka Zarządu. Rada Nadzorcza dokonuje oceny pracy Członka Zarządu w formie uchwały

podejmowanej odrębnie dla każdego członka w głosowaniu tajnym. Przy ocenie pracy Członka Zarządu Banku Rada Nadzorcza uwzględnia zweryfikowany przez audytora zewnętrznego wynik finansowy netto. Ocena dokonywana jest po zakończeniu roku obrachunkowego i obejmuje 3 lata tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata, tak aby wysokość wynagrodzeń zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę.

Ocena efektów pracy Członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnięte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie:

1. zysku netto,
  2. zwrotu z aktywów (ROA),
- oraz dodatkowo:
3. wskaźnika należności zagrożonych,
  4. łącznego współczynnika kapitałowego,
  5. nadzorczych miar płynności M3 i M4.

Oceniając indywidualne wyniki pracy Członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:

1. efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie,
2. pozytywną ocenę kwalifikacji,
3. uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy,
4. wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez SSO SBG lub kontrole KNF, w obszarach nadzorowanych przez danego Członka Zarządu.

Stosunek stałych składników do zmiennych:

Stale składniki wynagrodzenia stanowią na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie zmiennych składników wynagrodzenia, przy czym stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia nie może przekraczać 100% w odniesieniu do każdej z osób zajmującej stanowisko kierownicze.

Główne parametry oraz zasady ustalania wynagrodzeń zależnych od wyników.

Członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie:

- 80% zysku netto;
  - 80% zwrotu z aktywów (ROA);
- oraz
- wskaźnik należności zagrożonych był nie wyższy niż określony w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym we Wschowie”;
  - łączny współczynnik wypłacalności osiągnął poziom nie niższy niż rekomendowany przez KNF na dany rok,
  - poziom nadzorczych miar płynności M3 i M4 jest zgodny z przepisami zewnętrznymi.

W 2020 roku 3 osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017r przyznano i wypłacono zmienne składniki wynagrodzeń w formie premii rocznej. Przyznanie i wypłata zmiennych składników wynagrodzeń w 2020 roku nastąpiła na podstawie wyżej wymienionych rozwiązań.

W roku 2020 nie wystąpiły wynagrodzenia z odroczoną wypłatą.

W roku 2020 nie wystąpiły płatności związane z podjęciem i z zakończeniem zatrudnienia.

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Schemat organizacji trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach.

3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Stosowane mechanizmy kontrolne.

1. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku.
2. Wszystkie mechanizmy znajdują odzwierciedlenie w procedurach różnego szczebla – zarówno w politykach, jak i procedurach operacyjnych stosowanych przez pracowników niższego szczebla. Tym samym stanowią kluczowy element definiujący pożądane zachowania w ramach pierwszej i drugiej linii obrony. Stosowanie zapisów procedur w praktyce jest monitorowane w ramach testów pionowych i poziomych.
3. W Banku stosuje się mechanizmy kontrolne:
  - a) automatyczne - wbudowane w systemy informatyczne, najczęściej wymuszające lub uniemożliwiające pewne działania np. wymuszenie akceptu powyżej pewnego limitu,
  - b) półautomatyczne np. monitorowanie limitów, wskaźników, weryfikacja danych,
  - c) manualne np. podział obowiązków, autoryzacja formalna na „drugą rękę”, uzgodnienia danych i inwentaryzacja, weryfikacja i analiza danych.
4. Mechanizmy kontrolne posiadane przez Bank to:
  - a) procedury;
  - b) podział obowiązków;
  - c) autoryzacja, w szczególności autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych;
  - d) kontrola dostępu;
  - e) kontrola fizyczna;
  - f) proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym;

- g) inwentaryzacja;
- h) dokumentowanie odstępstw;
- i) wskaźniki wydajności;
- j) szkolenia,
- k) samokontrola.

5. Katalog mechanizmów zawarty w ust. 4 nie ma charakteru zamkniętego, w razie konieczności może być rozszerzany adekwatnie do cech procesu oraz ryzyka wystąpienia nieprawidłowości.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu.

Rada Nadzorcza Banku oceniła:

1. System kontroli wewnętrznej jako skuteczny i adekwatny, a stosowane mechanizmy kontrolne za odpowiednie i wystarczające dla ograniczenia poziomu ryzyka i osiągnięcia celu kontrolnego, co przyczyniło się na brak nieprawidłowości krytycznych i znaczących.
2. Pozytywnie działania w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, co wpłynęło na ograniczenie poziomu tego ryzyka, które oceniono jako niskie.
3. Działania komórki ds. zgodności za efektywne i prawidłowe, zapewniające zgodność działania Banku z przepisami zewnętrznymi.

*Zarząd
Banku Spółdzielczego we Wschowie*

**OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU
(CRR art.435.1 e)**

Zarząd Banku Spółdzielczego oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji w zakresie profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego we Wschowie dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

*Zarząd
Banku Spółdzielczego we Wschowie*

**OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU
(CRR art.435.1 f))**

Ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku a tolerancją na ryzyko określoną przez organ zarządzający został opisany w „Informacjach z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego we Wschowie według stanu na dzień 31.12.2020 roku” i poniżej wyszczególnionych kluczowych wskaźnikach zawartych w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku Spółdzielczego we Wschowie „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym we Wschowie”.

Kluczowe wskaźniki

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość na dzień 31.12.2020r.</i>	<i>Stopecień realizacji</i>
Ryzyko kredytowe			
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym	Max 9%	4,59%	51,00%
Udział zagrożonych kredytów zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytów zabezpieczonych hipotecznie	Max 5,5%	2,99%	54,36%
Udział zagrożonych kredytów detalicznych w portfelu kredytów detalicznych	Max 10%	7,38%	73,80%
Udział portfela kredytów detalicznych w kapitale uznanym	Max 60%	29,24%	48,73%
Udział portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie w kapitale uznanym	Max 490%	419,90%	85,69%
Ryzyko płynności			
Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR	Min 100%	272,69%	272,69%
Wskaźnik płynności długoterminowej NSFR	Min 111%	140,32%	126,41%
Nadzorcza miara płynności długoterminowej M3	Min 1,00	2,28	228,00%
Nadzorcza miara płynności długoterminowej M4	Min 1,00	1,45	145,00%
Finansowanie kredytów i majątku trwałego depozytami i funduszami własnymi	Min 105%	192,60%	183,43%
Wskaźnik urealnionej luki płynności do1 miesiąca	Min 1,00	1,31	131,00%
Wskaźnik luki globalnej bez pozycji pozabilansowych oraz bez funduszy własnych	Min 1,00	1,10	110,00%
Wskaźnik koncentracji depozytów	Max 20%	20,33%	101,65%
Ryzyko stopy procentowej			
Zmiana w skali roku wyniku odsetkowego netto w wyniku wzrostu/spadku stóp procentowych o 200 p.b. (% FW)	Max 18%	13,71%	76,17%
Zmiana wartości ekonomicznej Banku spowodowana równoległym przesunięciem krzywej dyskontowej zero	Max 18%	13,72%	76,22%

kuponowej o (+/-) 200 p.b. (% FW)			
Ryzyko walutowe			
Udział regulacyjnego wymogu kapitałowego w funduszach własnych	Max 0,70%	0,00%	0,00%
Ryzyko operacyjne			
Udział w funduszach własnych strat i potencjalnych strat w okresie 01.01.2020r.-31.12.2020r. w kategorii:			
oszustwa wewnętrzne	Max 0,20%	0,00%	0,00%
oszustwa zewnętrzne	Max 0,40%	0,59%	147,50%
zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Max 0,10%	0,00%	0,00%
klienci, produkty, praktyka biznesowa	Max 0,60%	0,31%	51,67%
szkody związane z aktywami rzeczowymi	Max 0,10%	0,01%	10,00%
zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Max 1,00%	0,02%	2,00%
wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Max 4,10%	0,20%	4,88%
Suma strat dla wszystkich kategorii w funduszach własnych	Max 6,50%	1,13%	17,38%
Ryzyko kapitałowe			
Współczynnik wypłacalności	Min 14,00%	18,94%	135,29%
Współczynnik kapitału Tier1	Min 11,00%	17,68%	160,73%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier1	Min 9,50%	17,60%	185,26%
Udział kapitału rezerwowego w Tier1	Min 70,00%	74,55%	106,49%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 3,50%	8,63%	287,67%

W 2020 roku:

1. nie wystąpiły przekroczenia limitów:
  - koncentracji wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady(UE) nr 575/2013,
  - koncentracji wynikających z ustawy Prawo bankowe,
2. Bank przeprowadzał wyłącznie operacje zaliczane do portfela bankowego.

*Zarząd
Banku Spółdzielczego we Wschowie*